

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 16(630) KAINA 15 ct.

MONTREAL, 1959 m. BALANDŽIO-APRIL 15 d.

PRICE 15 ct. XIX METAI

Politinių įvykių savaitė

BUDEKIME DEL DERYBŲ, NES JOS PAVERGTIEMS NIEKO GERA NEŽADA

Tibetė kovos tebevyksta. — Dalai Lama sudaro Tibeto vyriausybę. — Anglijos konservatoriai spaudžia Vakarų pasiduoti Maskvos reikalavimams. —

Londonan jau suskrido Vakarų valstybių atstovai tartis dėl progamos, kuri bus svars toma užsienių reikalų ministe rių Ženevoje. Šie prieš pasita riminiai pasitarimai svarbūs tuo, kad juose

BUS BANDOMA SUDERIN TI VAKARIEČIŲ NUOMO NIŲ SKIRTUMAS.

O skirtumai, kaip dabar ro do viešumon išplaukia faktai, yra gana dideli. Visų pirma ne sutaria Vokietija su Anglija.

Dabar aiškėja, kad ne be pa grindo buvo būkštaujama, jog Macmillanas gali Maskvoje pa kartoti Miuncheną. Macmilla nas tikrai, kaip rodo vis dau giau aiškėjantys faktai, yra tuo keiu nuėjęs, nes jo siūly mai yra daugiausia tinkami Maskvos diktatūrai.

PIRMASIS SKAMBUTIS

šia prasme suskambėjo NATO konferencijoje Washington, kai generalinis sekretorius Su aak pareiškė, kad

NATO NETURI TIKSLO LAISVINTI PAVERGŲJŲ...

Kai tuo tarpu visi pavergtieji deda pastangų, kad šis klaus mas būtų būti įrašytas į vir šūnių konferencijos dienotvar kę. JAV prezidentas Eisenho weris turėjo drąsos šį klaus mą iškelti pirmojoje viršūnių Ženevos konferencijoje. Tiesa, Eisenhoweris tada netesėjo to klausimo išlaikyti dienotvarkė je, bet tai buvo didelis morali nis laimėjimas principų išlaiky mo prasme. O dabar Spaak sa ko, kad šis klausimas nekelti

TAI YRA SKAMBUTIS MUMS BUDĖTI!

Budėti ir stipriai reaguoti, kad mūsų veiksniai turėtų ko krečių argumentų, laisvų bei te legramų pavidale.

Bet nepatenkinti ne mes vie ni, — nepatenkinti ir Vakarų Vokietija, kuria norima pada ryti neutralia, kas reikštų, kad ji turi likti padalyta. Tegul Prancūzijos prezidentas De Gaule nieko prieš tai neturėtų, o ir mes Vokietijos imperia liz mą išskankinti ir nepaprastai daug dėl jo nukentėję, šia pras me vokiečių negalime užjausti, bet, iš kitos pusės, toks Vokie tijos neutralizavimas savaime prileidžia, kad

BŪTŲ IŠALDYTA DABAR TINĖ EUROPOS BŪSENA, išaldyta ir daugelio tautų so vie tinė okupacija, o tas jau nepri imtina.

Kadangi JAV yra užtikrinu si, kad Vokietija begali būti su jungta tikrai laisvų rinkimų būdu, tai Amerika turi laikytis savo nusistatymo. Tačiau, kai susidaro didelis pažiūrų skirtu mas tarp JAV ir DB, tai JAV esanti linkanti į kompromisą: JAV siūlantį pereinamąjį laiko tarpį, kurio metu Vokietijai su jungti būtų sudarytas specia lus šalių komitetas.

Kaip ten galiausiai bebūtų, iš to matyti, kad mums, kaip pavergtos tėvynės žmonėms, yra būtina budėti ir veiksmu niai rūpintis, kad Vakarai, gel bėdami savo kailį, nepakištų im perialistui mūsų šio. Natūralu:

GINKIMĖS KIEK TIKTAI GALIME.

Mūsų krašto okupantui kai kurį nemalonumą sudaro Tibe to įvykiai. Faktas yra, kad Ti bete sukilimas tebesitęsia. Dar daugiau, — sukilimas persime ta į artimas Kinijos provinci jas. Sukilimui prijaucia visi Ki nijos antimunistai, o Japo nijos antikomunistai siūlosi į konkrečią Tibetui pagalbą. Maskva tuojau iš jų sudarytų savanorių būrius ir išmestų Ti bete parašutais. Deja to nega li padaryti nevieningi ir pese nę Vakarai.

DALAI LAMA SUDARO TIBETO VYRIAUSYBĘ

Jis, be to, pareikalavo iš Pei pingo valdžios, kad atitrauktų savo kariuomenę iš Tibeto, ku riam turi būti pripažinta laisve ir nepriklausomybė.

JAV senatorius Masfield jau pasiūlė Amerikai pripažin ti Tibeto vyriausybę.

Idomiausia ir svarbiausia, kad

TIBETO LAISVĖS KOVOS PRIEŠ KINŲ AGRESIJĄ

sujaudino visą Aziją, visą bu distų pasaulį, nes Dalai Lama budistams yra pas pat, kas ka talikams Popiežius. Kinijos ko munistų agresija prieš Tibetą — didelis smūgis komunizmo propagandai. Daugelis Budisti nių Azijos tautų pagaliau pa matė, kad komunizmas yra ag resija ir pavergimas.

Net visas

KINIJOS SUSUSIVIETINI MAS ATSIDURĖ PAVOJUJE.

Dėl to Kinijos komunistai la bai atsargiai kalba apie Dalai Lamą ir net viešai meluoja, kad jį pagrobė sukilėliai. Vakarai, žinoma, neišnaudos šio nepa rastai palankaus momento, kaip neišnaudojo nei Vengri jos, nei Vokietijos, nei Lenki jos sukilimų...

Idomu, kad atsiyginant Va karams už nuolaidas,

MASKVA VAKARUOSE SUSTIPRINO DIVERSINĖ VEIKLĄ,

dėl ko iš visos eilės valstybių išvaryti Maskvos atstovybėse įteisinti diversantai: iš Argen tinos 4, iš Meksikos 2, iš Švei carijos ir Belgijos. Visur jie „virė koše“ — organizavo streikus, samokslus ir tt.

Ką ten kištis į „kitų“ reika lus, kai turime savųjų... Štai, **KANADA SUSIRŪPINUSI SAVO BIUDŽETU.**

Susirūpinusi todėl, kad jis subalansuotas su dideliu defi citu. Keisčiausia, kad tokį biu džetą turėjo pateikti finansų ministeris Fleming, kuris, bū

Naujienos iš pasaulio sostinės

EUROPOS PROBLEMOS AZIJOS VEIDRODYJE

5-ji kolona visur veikia. — Vokietijos problemų išsprendimas rikošetus Aziją. — Rusai tebepagaudinėja Ameriką. —

Pavergtųjų Europos valsty bių seimo pilnatis balandžio 8 d. New Yorke savo 68-69 posė džiuse paryškino div proble mas: Europos klausimų spren dimo eventualų atoveiksmį Azijoje ir Rytų — Vakarų kul tūrinių mainų praktiško vykdy mo galimybes.

PEV Seimo pirmininkas S. Korbenski informavo Seimo pilnatį apie seimo delegacijos kelionę Japonijoje, Korejoje, Formozoje, Filipinuose, Aus tralijoje, Singapūre, Vietname, Indijoje, Pakistane, Turkijoje, Graikijoje, Italijoje nuo sausio 26 iki kovo 26. Delegacijos pa tyrimai įvairiais atžvilgiais ver ti dėmesio. Komunistinis pag rindis visuose iankytuose kraš tuose — veinur stipriau, kitur silpniau — yra jaučiamas ir vie nur stipriau, kitur silpniau ad ministracijos priemonėmis yra prilaikomas. Komunistinės Ki nijos kolosas veikia Aziją ne tik savo karinės jėgos bangi nancia persvara, bet ir savo rinkų platumu Japonijos ir ki tų kraštų gaminams realizuo ti. Ne tik oficialiųjų sluoksnių atstovai, bet ir plačiosios vi suomenės eiliniai žmonės vie ningai įsitikinę, kad Europos politinių problemų vienoks ar kitoks sprendimas automatiš kai atsispindėtų ir Azijos prob lemoms. Kiekvienas sovietų laimėjimas Europos regione au tomatiškai stiprintų sovietų pozicijas Azijos regione. Ant ra vertus, Rytų-Vakarų suras tas būdas Vokietijai apjungti esą lygiai galėtų tikt ir Kore jai, ir Vietnamui sujungti. Azi jos komunizmo žlugimą spėja ma kilsiant iš vidaus, nes Kini joje „rajoniniai“ sukilimai prieš komunistinį režimą yra nuolatinis reiškiny. Iš antiko munistinių tarptautinių organi zacijų Azijoje gajai reiškiasi Antibolševikinis Tautų Blo kas, dominuojamas ukrainie čių. Delegacijai nevienoje vie toje buvo pareikštas noras PE V Seime matyti ir Ukrainą bei Gudiją.

Popietiniame posėdyje pilna ties dėmesys daugiausia buvo sutelktas Rytų-Vakarų klutū rinių mainų klausimui. Prof. Popa (Rumunija) pateikė sei mui dokumentuotą apžvalgą apie JV — Sov. S-gos mainų rezultatus 1958 m. Iš jų matyti, kad kairiojoje srityje Sov. S-ga nesilaikė net ir sutartimi nu matyto reciprociteto. Referen to nuomone, PEV Seimas Ry tų-Vakarų kultūriniam mainam tegali turėti vieną mastą: ar tie mainai padeda pavergtųjų

bylai, ar jai kenkia. Vykdomi bei plano ir be supratimo, ko so vietai tais mainais siekia — jie gali būti labai žalingi ne tik pa vergtiesiems kraštams, bet ir laisvajam pasauliui. Vykdomi apdairiai, jie gali būti naudin ig. Raportas teigia, kad reci preciteto principo laikantis, kultūriniai mainai pirmiausia turėtų bazuotis radijo transli a cijomis, knygų ir apskritai sp audos pasiketimui, filmams, pa rodomis, mokslininkų bei stu dentų ryšiais, bet komaziiau siai turistų ekskursijomis.

Seimas taip pat išklausė pir mininko pranešimo apie praėjusių keturių mėnesių PEV Seimo veiklą, rezoliuciją dėl Jungtinių Tautų numatytų Tremtinio Metų, Seimo ekono minės komisijos pranešimą ir jos eksperto J. Wazelakio pa aiškinimą dėl sovietų ekonomi nio pavergtųjų valstybių išna udojimo ir Lietuvos delegacijos pirmininko V. Sidzikausko re feruotą nutarimą dėl užgry mo PEV Seimo Bendrųjų Rei kalų Komiteto memorandumo Britanijai, Prancūzijai, JV ry šium su Berlyno krize. Seimas taip pat pavedė B. R. Komite tiu paruošti ir išteikti Europos Tarybos Patariamajam Semiui deklaraciją Europos problemų sprendimo ir Vakarų taikos programos klausimais. Kor.

LIETUVIŲ - LENKŲ PASITARIMAS

Ryšium su pagyvėjusia tarp tautinė diplomatine veikla ir įvairiomis konferencijomis, bal landžio 6 d. New Yрке įvyko VLIKo specialios komisijos ir lenkų Tautinės Vienybės Ta rybos atstovų pasitarimas abiem tautom rūpimais klau si mais.

Salia kitų reikalų buvo per žvelgta dabart. tarptautinė pa dėtis, jos raida, kad ji eventual lai galėtų paliesti abiejų tau tų interesus ir kokių tektų da ryti žygių jiems apsaugoti.

Buvo taip pat nusistatyta vi sokeriopai remti Pavergtųjų Europos Tautų pastangas iš plėsti veiklą, joje aktyviai rei kštis, bendradarbiauti ir derin ti, kur reikalinga, galima ir ti kslinga kovos už laisvę žygius.

LIETUVOS KLAUSIMAS EUROPOS TARYBOJE

Šiomis dienomis Romoje Par lamento Rūmuose, posėdžiavo Europos Tarybos Patariamo sios Asamblėjos specialie komi sija, kuriai pavesta rūpintis ne atstovaujamo Taryboje tautų interesais. Komisijos kviečia mas, Lietuvos Dipl. šefas S. Lo zoraitis pristatė jai pranešimą apie padėtį sovietų okupuotoje Lietuvoje. Pranešimui ap svarstyti buvo paskirtas vienas komisijos posėdis, kurio metu min. Lozoraitis atsakinėjo į gausius Komisijos narių pateik tus klausimus ir, svarstymui pasibaigus, padėjo komisij os pirmininkui K. Bobholm' ui, danų parlamentarui, ir na riams už parodytą Lietuvai di delį susidomėjimą bei palanku mą.

Europos Taryba yra tarp valstybinė organizacija, sudary ta iš dviejų dalių: Patariamo sios asamblėjos, į kurią įeina Europos laisvų valstybių parla mentų išrinkti delegatai, ir Mi nisterių tarybos, kurioje daly vauja tų valstybių užsienio rei kalų ministrai.

KONSERVATORIŲ VAL DZIA PAKĖLĖ MOKESCIUS.

Pakelti mokesčiai daugė liui masinio naudojimo prekių ir pakelti income - taksai. Ir bėda dar didesnė, nes kitais metai, kaip numatoma, mo kesčiai bus dar daugiau pakel ti, kas dar daugiau pabrangi ns gyvenimą, o tai vis guls ei liniam piliečiui. Tai, žinoma, nemažas rūpestis ne tiktai pi liečiui, bet ir Federalinei Ka nados valdžiai.

Tautiečiai, žinokime tvirtai,

KAD DIDŽIAUSIA JĖGA YRA MŪSŲ PAČIŲ RANKOSE, todėl ją pasitfikeime ir ja naudokimės!

Niekas taip stipriai ir taip efektingai nepaveiks visokius veiksnius ir visokius užsienių politikos vadovus bei visokias „viršūnes“, kaip mūsų masinis jų politikos sekimas ir į jį re agavimas. Todėl kiekvienu tokiu atveju, nieko nelaukdami, tuojau reaguokime: pasmerkime, kas negera; padėkokime už tai, kas padaryta gerai ir teisingai; reikalaukime to, ką ran dame būtina. Mūsų masinis reagavimas duos geriausių pa sekmių.

Dabar štai NATO generalinis sekretorius, p. Spaak, NA TO konferencijoje parsiškė, kad NATO neturi tikslo siekti atgauti pavergtiems laisvę. Tai yra skandalingas pareiški mas, kuris yra prieš paties NATO tikslus, nes jis skatina So vietų agresiją. Už tai mes negalime nepasmerkti ir nepapeik ti pono Spaak, ypač, kad jam nebuvo reikalo tokius pareiški mas daryti. Vėl visi masiškai rašykime jau žinomais adre sais:

VLIKui: Supreme Committee for Liberation of Lithu ania, 233 Broadway, Room 3014, New York, N. Y., USA.

LLK-tui: Committee for Free Lithuania, 70—5th Ave, New York, N. Y., USA.

Pasaulio lietuvių sostinėje

STANLEY YANKUS IŠSKRIDO Į AUSTRALIJĄ

Garsusis ūkininkas Stanley Yankus, apie kurį jau ilgokas laikas rašo viso pasaulio spa u da, praėjusį šeštadienį išskrido į Australiją, norėdamas susipa žinti su tuo kraštu, kuriame jis su šeima žada apsigyventi. Čia jis praleis dvi savaites ir tu rės progos pamatyti viską, ką tik norės. Šią kelionę pasiūlė ir ją apmokės Čikagos dienra šis „Chicago Daily News“, ku rio redakcijos narys vyks kar tu su Jankumi ir šiame laikraš tyje rašys kasdien reportažus. Jankus savo ūkį, esantį Dow agiac, Milh., pardavė iš varžy tinių balandžio 3 d. ir už jį ga vo 30,000 dol. Laikraščiai, ra šydami apie šio kovingo ūkinin ko vargus, dažniausia pamini ir jo lietuvišką kilmę.

TURTINGAS SAVAITGALIS

Poveikinis sezonas Čikago je yra pilnas įvairių parengi mų, nes jau už mėnesio laiko visas veikimas persikels į lau kus ir todėl norima atsilinks minti salėse. Balandžio 4 d. di delį šokių vakarą buvo suren gusi lietuvių dantų gydytojų draugija. Tą pačią dieną Dai navos ansamblis Liet. Audito rijoje davė linksmą pramogą. Sekmadienį Cicero Augšt. Li tuanistikos mokykla surengė programą su šokiais šv. Anta no parap. salėje.

● Motinos dienos minėjimas, kurį rengia LB Čikagos apy gardos valdyba, įvyks gegužės 17 d. Jaunimo centre.

MONTREALIS DIDELE JAUNIMO ŠVENTE

ir iškilmingas Augštesniųjų Li tuanistikos Kursų mokslo metų užbaigimas.

Augštesnieji Lituanistikos dabar pranešama, kad minėji kursai mokslo metus šiemet baigia gegužės 30 dieną iškil minu aktu, kuris išplečiamas kaip ir į jaunimo šventę. Gegu žės 30 d., šeštadienį, Aušros Vartų salėje įvyks iškilmingas aktas, kurio metu bus išteikti baigiamiesiems kursams atesta tai, bus paskelbti perėjusieji iš pirmojo kurso į antrąjį ir bus pasilinksminimas. Bet šiemet tos iškilnės išplečiamos ir bus tartum jaunimo šventė, — to dėl išpėjami tėvai ir visas jau nimas, kad gegužės 30 dienos vakarą visi paskirtų šiai iškil mingi, kuri bus ir graži, ir ispū deinga, ir naudinga. Ypač at kreipiamas dėmesys visų, kas yra lankę ir Kursus baigę, o taip gi — studentijos, bet ly giomis kviečiamas visas jaun mas.

Labai malonu pažymėti, kad besibaigiančius šiuos mokslo metus ištisai Augštesniuosius Lituanistikos Kursus pastoviai lankė būrelis jaunimo, kuris nē ra lankęs šeštadienių mokykl ū.

MOTINOS DIENĄ SIEMET

ruošia Augštesnieji Lituanisti kos Kursai. Bus paskaita ir me ninė dalis, kurią išpildys Kur sų mokiniai. Motinos diena bus antrąjį gegužės mėnesio sekmadienį, gegužės 10 dieną Aušros Vartų salėje, tuojau po sumos. Plačiau apie Motinos Dieną bus paskelbta vėliau, o graži.

E. KARDELIENĖS MUZIKOS STUUDIJS

mokinių koncertas šiemet yra paskirtas birželio 13 dieną, še š tadienį ir įvyks po pietų Auš ros Vartų salėje. Visi tautie čiai maloniai prašomi šią datą rezervuoti prigaudamio muziki nio jaunimo koncertui.

LIETUVIAI — TARPTAU TINIAM DAINOS IR SO KIŲ FESTIVALIJE FORUME

Ruošia Montrealio Mokykl ū Komisija. Pelnas skiriamas tautinių mokyklų reikalams — ir lietuviškai mokyklai! Festi valis įvyks balandžio 24 d. vakare, Forume. Biletų kaina — 25 centai. (AV)

● Arlauskaitė Marija sunkiai sirgo gripu ir negalėjo eiti mo kytojos pareigų 3 savaites. Dabar serga jos motinėle, p. Arlauskienė.

● Ponė Girinienė Notre Da me ligoninėje, dr. E. Andru kaičio žinioje, tiria sveikatą.

● J. Lukoševičius šėrus žemci pirkti jau išpardavė.

● Gražios vestuvės šeštadienį buvo F. Stulginskaitės su J. Lukšiu. Jaunavedžiai susilau kė daugelio sveikinimų ir dau gelio brangių dovanų. Vestu vinė puota buvo turtinga ir

Mielus

BR. NIEDVARA ir F. A. ANIULIUS,

brangiam tėveliui Lietuvoje,

A. A. STASIUI NIEDVARUI

mirus, reiškiamė nuoširdžią užuojautą.

O. J. K. ir B. Mikšiai.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Authorized as

second class mail, Post Office Department, Ottawa

LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“.

Redaktorius Jonas Kardelis.

Telefonas: Pontiac 7-7920

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada.

Prenumerata metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje \$ 5.00	Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50	America & S. America. \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00	Other Countries \$ 6.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Ar galimi žmoniški santykiai su Lietuva?

Šis klausimas vis dar spaudoje neužmirštas ir vis dar ju dinamas.

Kiek anksčiau, kai jis buvo iškeltas konkrečiai, buvo susirūpinę net vadovaujantieji vėksniai, kurie tuo klausimu buvo paskelbę ir savo pasisakymą, įspėjantį neiti pertoli.

Dabar, nežiūrint to pasisakymo, kartkartėmis klausimas spaudoje atnaujinamas ir pakartotinai keliamas, bet jam tikslesnio atsakymo net ir ma skvinė lietuviškoji spauda negali duoti. Ir ji pasikilioja, paaimanuoja, ir tuo viskas baigiasi.

O klausimas visiškai aiškus ir visiškai paprastas, tik tai aiškiai ir taip paprastai neišsprendžiamas.

Natūralu būtų, kad emigracijos santykiai su Metropolis būtu, ir kad būtų juo glaudžiausi ir artimiausi ir nuoširdžiausi. Ir tai turėtų apimti ir kultūrinės ir ekonomines sritis. Taip turėtų būti ir taip būtų esant normalioms sąlygoms. Deja, tų sąlygų nėra, todėl ir nėra ir normalaus bendravimo, normalių santykių.

Neabejotina, kad okupuotos Lietuvos žmonės, ir net bolševikiškiausios Lietuvos lietuvių bolševikai, labai gerai žino, kad santykiai yra būtini. Bet kas iš to žinojimo, jeigu Lietuva yra rusų okupuota, o Lietuvos okupantai tie santykiai yra nereikalingi, nes jam nenaudingi. Todėl ir veiksmų susirūpinimas nebuvo reikalingas, kaip ir kalbos apie santykius.

Metropolija, normalioms sąlygoms esant, galėtų ir turėtų padėti emigracijai. Mums gi visų pirma reikia vadovėlių mokymams. Reikia vaikams iekti ros. Naudinga būtų, kad mus aplankytų menininkai. Kad galėtume gauti lietuviškų filmų. Bet... konkrečiai kalbant, kas gi iš to yra galima? Vadovėliai okupanto mums netinka. Menininkų nesuėjusi, nes bijo, kad čia neprisigertų „vakarietiškos dvasios“ ir dar, ko gero, sumanytu pasilikti. Filmų jų mums taip pat netinka, nes jie persunkti okupantiniu melu ir pernelyg kreivų gyvenimo vaizdų.

davimu. To gi, kad jie lietuviškai kalbėti, arba lietuviškai įdainuoti, mums nepakanka. Iš to, kas mums tinka, yra tik tai dalis vaikų ir kitokios literatūros, kuri yra nešališka arba ar timai nešališka. Bet tai mes ir panaudojame. Jeigu iš Lietuvos, giminytės arba pažinių pagrindu, kas atsiunčia gintarų, rankdarbių ar grybų svarą, tai už tai mes atsiilyginame kitomis gėrybėmis, siunčiamo mis iš šiaurės Atlanto.

Be apie kokius santykius kalbama, jeigu ir šiandien dar laiškais susirašinėjimas vyksta su didžiausia baime? Jeigu žymi dalis laišku nepasiekia adresatų? Jeigu tie, kurie iš anapus geležinės uždangos drįsta rašyti laiškus, yra įnešami į ne ištikimųjų sąrašus? Jeigu jų laiš kai kontroliuojami? Jeigu tie, kurie drįsta ką nors atviriau parašyti laiškuose, kviečiami į saugumą ir terorizuojami? Ar gi tai nors iš tolo panašu į bent artimą normalumui būseną?

Faktas, kaip mes jį bandytume bepasukti, lieka faktas, kad Lietuva yra žiauraus okupanto bato prispausta, išnaudojama, suniekinta, sunaikinta ir teroruojama, o tokioms sąlygoms esant nėra jokių galimybių kalbėti apie bet kokius rimtesnius emigracijos santykius su metropolija. Kada klausimas išsprendžiamas pačios žiauriausios tikrovės, jokie teoriniai svarstymai apie santykius, — kito kius, žmoniškesnius santykius, — neturi jokio realaus pagrindo. Tas klausimas yra išspręstas ir kasdien pakartotinai išsprendžiamas okupantinės realybės.

Neabejotina, kad jeigu Lietuvoje turėtų koki, nors ir mažą sprendžiamą žodį lietuviai komunistai, tie santykiai būtų visiškai kiti, negu dabar. Tam pavyzdys yra Lenkija. Deja, Lietuva yra absoliutinėje Maskvos diktatūros okupacijoje, pasmerktai ištrinti rusų vandeninė, ir kol Maskva taip kietai laiko savo leteną ant Lietuvos kūno ir dvasios, tol apie jokių santykių pažmoniškesimą negali būti nei kalbos.

J. Kardelis.

Ką rašo kiti

SYDNEJAUS LIET. REZOLIUCIJA VATIKANUI

Sešioliktosios Vasario proga

Jo Eminencijai,
Kardinolui Tardini,
Valstybės Sekretoriui,
Vatican, Europe.

Mes, penktame kontinente, Australijoje, gyvena lietuviai, stebime iš tolo pasaulinę įvykių raidą. Stebime tuos svarbiausius šiandienos pasaulio jėgų centrus.

Vieną tokių centrų matome Maskvoj. Tai komunistinių jėgų koncentracija, iš kur diriguojama sugriauti, jų žodžiais tariant, atgyvenusia seną tvarką ir įvesti naują proletariato diktatūrą, o mūsų žodžiais tariant — sugriauti vakarietišką kultūrą ir įvesti bedvasinę vergiją bei žiauriausią naujos klasės diktatūrą. Tas centras jau

turi savo kontrolę trečdali vi sos žmonijos; tame skaičiuje labai ankstyvą auką — Lietuvos Valstybę.

Stebime antrąjį jėgų centrą Vašingtone — JAV sostinę. Šio centro vadovai yra pasiūsi gerbti žmoniškąsias ir dieviškąsias tiesas ir yra deklaravę užstoti ir ginti tautų laisvę. Jie buria šiandien aplink save daugumą laisvų vakarietiškos kultūros valstybių.

Ten ir lietuvių tauta išgirsta ta padrasinantį žodį, kas ryžtųsi kovoti už savo ir žmonijos laisvę gyventi ir melstis. Te na! tebeveikia teisėtos Lietuvos Valstybės paskirti atstovai bės nariai, reprezentuoją save žmones ir savo tautą.

VAKARŲ JĖGOS DIDESNĖS

Vakaruose yra mada visą laiką nurodyti rusų jėgas ir nurodžius jas girti, kaip nepalyginamą galybę. Iš kitos pusės — peikti savo pajėgas ir dejuoti dėl didelio atsilikimo. Tačiau reikalus apsvačius be jokių sentimentų yra aišku, kad dar ir dabar Vakarų karinės pajėgos tiek savo skaičiumi, tiek savo kokybe palieka rusus už pakalyje.

Šiuo metu Amerika turi po ginklu 2,600.000 vyrų, kurie suskirstyti kuo ne po lygiai tarp pėstininkų, lakūnų ir jūrininkų. Pėstininkai sudaro 14 pirmos eilės kovos divizijų, kurių penkios stovi Vakarų Vokietijoje patogioje padėtyje būti perkeltos kur tik reiktų. Šios divizijos yra ginkluotos atomine artilerija, be to, 200 mylių atstumu raketomis bei kitais moderniais ginklais.

Laivynas turi keturius lėktuvnešius vedamus laivynus, kurie yra nepaprastai greitai, reikiami dar kontroliuojamų raketų kreiserių.

Aviacija turi 22.000 lėktuvų. Jos galingiausias vienas — galingiausias visame pasaulyje yra Strateginė Oro komanda. Ši komanda turi 44 eskadriles B-52 bombonešių, galinčių nuagabinti atominius sviedinius į bet kurią pasaulio vietą. Šios komandos bazės yra apnarsčiusios visą pasaulį nuo Okinavos iki Ispanijos, visados paruoštyje pakilti per 15 minučių. Be to dar yra „USAF“ turinti 500 sprausminių bombonešių esančių Europoje ir skrendančių greičiau už garšą. Jie irgi ginkluoti atominėmis bombomis.

Tiesa yra ta, kad ir rusai yra gerai pasiruošę. Šiuo metu Ru

sija laiko paruoštyje 3 mil. karvių. Turi 20.000 lėktuvų. Raudonasis laivynas neturi lėktuvnešių, bet turi virš 500 povandeninių laivų.

Šiaurės Amerikos Atlanto sutarties šalys visos kartu turi apie 4 mil. karvių bei 5.500 lėktuvų. Tuo būdu sudėjus rusų pajėgas ir visų kitų komunistinių Europos valstybių — komunistinis pasaulis turi apie 6 mil., o vakarų pasaulis apie 6½ mil. karių paruoštų eventualiems įvykiams.

Šis faktas nėra plačiai visiem žinomas. Daugelis yra linkę manyti Vakarus esant labai silpnus.

Tai vis gyvi skaičiai. Sudėjus ekonominę galybę ir palyginus komunistų galias, gaunasi dar didesnis skirtumas, beveik santykių kaip vienas su penkiais, o gal net dar daugiau.

Be to Rusija yra tautų pavergė ir kalintoja. Pamename, kas atsitiko antrojo pasaulinio karo pradžioje kai ištisos rusų armijos bėgo pas vokiečius ir tik šių žiaurumas sube laisvius sustabdė šį katastrofišką bėgimą.

Dabar rusai bėgs nebe pas vokiečius, bet pas amerikonus. Ir bėgs nebe vieni rusai, bet visų pavergtų tautų prispaustieji.

Tos, o ne kokios kitos priežastys ir laiko Rusiją nuo sūsi gundymo pagaliau „suduoti kaip pitalistiniam pasauliui dar vie ną galutinį smūgį“.

Jiems tas galutinis smūgis dar nėra aiškus kam jis būtų galutinis.

Žinios paimtos iš United Press Internationale.

Banga.

JUOKDARIAI...

IR „MEMELER DAMFBOOT“ BUVO NACIŲ „SKRIAUDŽIAMAS“!

Skaitytojai pasakys, kad čia nerimtas juokas. Bet ne! Skaitykite Klaipėdos krašto vokiečių leidžiamą „Dampfboot“ pereinamąjį metų spalio mėn. numerį rašytą parašytą, kad po Klaipėdos krašto atplėšimo nuo Lietuvos ir „M. Damfboot“ kentėjęs, o leidykla tapusi nacional socialistinės spaudos

Stebime ir tretįjį pasaulinę jėgų centrą — Vatikaną. Tai augščiausia moralės ir dvasinės jėgos atrama, kuri lietuviams guodė ir stiprino dvasioje, nes nelaimėn ir naikiniman patekusių tautai labai svarbu gauti moralinės pasipirties.

Tačiau stebimės išgirdę žinias, tarsi tas augščiausias moralinis centras jau pradeda svyruoti, ir lyg į jį būtų panaukinti mūsų (lietuvių) tautos atsvaros taškas — pasiūntinybė prie Šventojo Sosto.

Mūsų galvose netelpa tokios mintys, kad Vatikanas tokių veiksmų imtųsi. Mes su didele kantrybe laukėme ir netikėjo me anoms žinioms. Tačiau vis dėlto mes juntame, kad šv. Sostas, nors pasiūntinybės dar ir neuždarė, bet jos galvos — pa siūntinio, kadangi jo kraštas rusų okupuotas, nebeprispažįsta, o tik leidžia jam reikalų vedę jo (gerant) titulu tvarkyti pasiūntinybės reikalus.

Čia mes matome lyg ir pirmą žingsnį visiškam pasiūnti nybės uždarymui. Taigi šian dien mes, švėsdami Sydnejuje Vasario 16-tą dieną, kada lietuvių tauta po žiaurios 120 metų carinės rusų priespaudos 1918 metais paskelbė vėl atstatantį savo valstybę, turime pareikšti nusistebėjimą šiuo Vatikano lietuvių tautai suteiktu smūgiu jai taip sunkiais laikais!

Mes meldžiame Augščiausį suteikti mūsų tautai jėgų sunkioj kovoj ir tikime, kad jo teisingumas visuomet ir visur ją parems ir paguos.

Teiktis priimti mūsų augštos pagarbos pareiškimą.

Australijos Lietuvių Bendruomenė Sydnejuje.

Pastaba: Po šia rezoliucija atskirais sąrašais buvo surinkta apie tūkstantis parašų ir juos pridėjus persiūsta nurodyto adresu Vatikanui.

(Mūsų Pastogė).

„N. L.“ SPAUSTUVĖ

Gal Jums reikia atspausdinti VOKAMS adresai, Jums VIZITINES KORTELES, vestuviniai arba sukaktuviniai PAKVIETIMAI, vakarams, koncertams, pobūviams BILETAI, subuvimų arba parengimų PROGRAMOS, biznio ir profesijų reikalams REKLAMINIAI ATSIŠAUKIMAI, SĄSKAITINIAI LAPELIAI, RECEPTŲ BLANKAI IR KITOKI SMULKŲ SPAUDOS DARBAI — Jūs neabejodami kreipkitės į „NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS“ leidyklą: 7722 George Street, LaSalle, Montreal 32, arba telefonu: PO 7-7920. Čia Jūs gausite visokią informaciją ir čia Jums, pagal Jūsų užsakymą, bus atspausdinta ŽEMIAUSIA KAINA, kokią tikėtai Jūs Kanadoje galite gauti. NL.

Veda sktn. inž. J. Bulota.

DŽIAMBORĖS FONDAS BŪTINAS VISUOMENĖS PARAMOS

Mūsų skautai yra gavę iš Dešimtojo Džiamborės pasaulinio komiteto pakvietimą dalyvauti Dešimtojo Pasaulinėje skautų Džiamborėje, kuri įvyks Filipinų salyne. Stovyklavimas vyks liepos 17—26 dienomis.

Lietuvių Skautų Brolija šį pakvietimą yra priėmusi ir nu mato pasiūsti ir kalbamą lais vojo pasaulio jaunimo masišką susibūrimą vieną reprezentaciją skautų vienetą, kuris atstovautų Lietuvos skautijai.

Toje stovykloje dalyvaus tik stanciniai jaunimo iš viso pasaulio išskiriant komunistų valdomus bei okupuotus kraštus. Daugiausia dalyvaus iš To limųjų Rytų, kur mažiausiai turis supratimo jaunimas bei visuomenė apie komunistų, jo totalizmo ir imperializmo.

Lietuvos skautai, dalyvaudami toje stovykloje, turės gerą progą supažindinti jaunimą bei visuomenę su komunistų užmačiomis mūsų brangios pavergtos tėvynės kančiomis.

Pasibaigus stovyklavimui laisviam, jaunimas, sugrįžęs į savo kraštus, savaime apibūdins jaunimui bei visuomenei komunistų imperializmą, jo siekius ir darbus bei jo klastas.

Vykimas į stovyklavimą vie

ta yra surištas su didelėmis išlaidomis. Skautai patys, be mūsų visuomenės pagalbos, kelio nės bei kitų išlaidų padangti negalės.

Tam yra įsteigtas skautų Džiamborės fondas, kuris rūpi nusi sudaryti panašioms reikams padengti išlaidas.

Deja, šiandien Džiamborės fondas yra labai apgailėtinai padėtyje — apytuštis, o laiko mažai liko. Todėl kreipiamasi į viso pasaulio lietuvių ir pradžiai Džiamborės fondą paremti. Paremti yra labai lengva: tegul kiekvienas lietuvis-lietu vė paukoja nors mažiausią pinigėlių sumą, o iš daugumos su sidarys pakankama suma padengti būtinas išlaidas.

Skiriamą Džiamborės fondui auką galima tiesiogiai pasiūsti Džiamborės fondo išidinkui ar sekretoriui, bet geriausia piniginę auką įteikti artimiausiam skautų vienetui. Gautą piniginę auką, skautų vienetas persiųs Džiamborės išidinkui pasknt. K. Pažamėnui: 1224 Stanford St., Santa Monica, Calif., USA, arba sekretoriui pasknt. P. Pakalniškiui: 1331—16th st. Santa Monica, Calif., SA. V. Gudelis.

KAIP SOVIETIJA TIKISI PASIVYTI AMERIKĄ

KAIP RUSIJA VEJASI AMERIKĄ

„Lit. ir Menas“, kaip apie pasaką rašo, apie „Netolimos ateities daiktų pasaulį“. Ir ką gi per tą „septynmetį“ sovietai tikisi pasiekti? — Štai: platus plastmasių panaudojimas namų statybai; didesnis bus televizoriaus ekranas; bus sudaryta televizijos stočių sistema; jai bus naudojami ne tik antžeminiai, bet ir požeminiai laidai; su visais miestais galima bus kalbėtis iš kur nori, nereikalaujant centrinės įjungimo (bet kokia tai bus galimybė, kai 200 mil. gyventojų tebus tikta 2000 laidų...); so vietijos gyventojai turės šaldytuvus, skalbimo mašinas ir net... elektrinį šepetį drabužiams; bus laikrodys, kurio pagal ba galima bus automatiškai įjungti hidrojonizatorių, kuris švarins orą; automobilis bus rašomojo stalo dydžio ir juo galės važiuoti 4 asmenys po 85 kilometrų per valandą...

Apie šitokią Amerikos pavijimą, kaip apie koki nepaprastą stebuklą, su nuostaba rašo „L. ir M.“. Tuo tarpu Amerika visai, kas čia rašoma, kaip apie kokią svajonę, seniai jau turi, ir yra nuėjusi žymiai toliau. Jau yra paruošta spaivinė televizija, automobilių visokios rūšių ir dydžių, televizijos aparatai automobiliuose, vaikai kišeniuose nešiojasi radiointuvus, namai statomi su oro reguliavimu: kada šalta — šildomi, kada šilta šildomi ir t. t. ir t. t. Koks gi čia Amerikos pavijimas?

Bet kodėl „L. ir M.“ nieko nerado, ar žmonės turės po padorų šeimai butą; ar bus apsi rengimo ir ar turės jie ko žmoniškai pavalgyti?

Chruščiovas „septynmetį“ paskelbė šūkiu — „pasivyti Ameriką“. Tas tikslas jau siekiamas. 1959 m. balandžio 8 d. „Pravda“ Nr. 98(14857) parduoda būdingą sovietijai faktą, pavadintą „Mastera dutych cifr“ (išpūstų skaičių meiste riai), kuriuo labai vaizdžiai ir būdingai visai kolūkinei sovietinei sistemai konstatuojama, kaip visa eilė kolūkių padidina ir „pralenkia Ameriką“. Kolūkių išdirbystei padidinti kolūkių vedėjai iš valstybinės krautuvės nuperka sviestą ir jį pristato suėmimo punktu, kaip pagaminatą kolūkiuose. Tas punktas sviestą atiduoda vėl tai krautuvei parduoti. Tą patį sviestą vėl nuperka kitas ar ir tas pat kolūkis ir vėl kolūkiu vardu pristato suėmimo punktu. Ir taip kartojasi... Ir tuo pačiu sviestu, kiek kartų jis padaro kelionę iš suėmimo punkto į parduotuvę ir iš parduotuvės į suėmimo punktą, padaroma „apyvarta“ — gera ir krautuvei ir kolūkiams. nes tas sviestas eina kaip kolūkių pagaminatas... Pasidaro didelė kolūkių gamyba ir didelė krautuvės apyvarta...

(E) Vilniaus radijas vasario 15 d. pranešė, kad Lietuvos piešio produktais esą patenkinti net Komi respublikos žmonės. Tokių laišku Kauno pieno kombinato adresu esą atėję ir iš Maskvos, Leningrado, Gorkio, Petrozavodsko bei kitų miestų. Kauno pieninėje pagamin tas sviestas siunčiamas į Čekoslovakiją ir į sovietinę Vokietijos zoną.

J. TRIBUNAS.

Laisvoji tribūna

Vatikanas, veiksniai ir visuomenė

2.

KOKIA BUVO MŪSŲ REAKCIJA Į VATIKANO ŽYGI?

Pirmiausia, kaip reagavo mūsų veiksniai, veiksniai, kurie vis dėlto iš prigimties „pašaukti tautos, valstybės, rezistencijos etc. vardu kalbėti, teikti, atstovauti...“?

Iš mūsų svarstymo išjungsiu diplomatus. Jų veikimas tokiuose atvejuose yra labai ribotas. Tai tik dar sykį jie pademonstravo, kiek klaidinga yra toji koncepcija, kuri viso mūsų veikimo centre stengiasi patatyti diplomatus, kuriems visuomenė teturinti talkinti tokiu būdu ir tokiomis priemonėmis, kurias diplomatai nuroys. Visos kalkuliacijos, pagal kurias diplomatų šefas „gyvens per amžius“ ir pergyvens „visuomeninius veiksmus dėl jų vidinių priešingumų“. Žinoma, aiškiai pademonstruodamos, kad sėkmingai kovai gali vadovauti tik tokia institucija, kuri demokratišku principu sudaryta, atspindėdama įvairius visuomeninės diferenciacijos niuansus, turinti platų ir tvirtą užnugarį savoje visuomenėje.

Šiandien mes jau priėjome tajį tarpinį, kada mūsų diplomatiniai postai pradėjo palengva, bet su neišvengiamu tikrumu tirpti vis labiau ir labiau praradami savo reikšmę, o tuo pačiu išskeldami organizuotos visuomenės galimybes ir svarbą. Žvilgtelėkime į mūsų visuomeninius veiksmus. Neliesiu „globalinio veiksmo“ — Nepriklusomybės Talkos, kurioje varu yra susiliejusios tautininkų grupės. Šis Vliko antipodu pretendavęs būti veiksnys, su dideliu triukšmu ir dideliais planais užgimęs, labai greitai persirito per savo zenitą. Jis niekuomet mūsų visuomenei vadovaujančio vaidmens nesugebėjo vaidinti ir nevaidino. Analizuojamųjų įvykių šviesoje pasirodė, kad jo vadovavimas ir paties tautininkams nėra įrodytas ir ligšiol ne tikrai neaiškėja, bet darosi vis daugiau neaiškesnis.

Kaip laikėsi kiti partijų junginiai? Pirmiausia, 3 Altos senukai padarė laiku ir vietoje savo tradicinę metinę kelionę į Vašingtoną ir pazondavo politikų triukšmą organizuoti, bet net jiems ateinančia netikėtai parama pasinaudoti. Vieton to, kai platino gandus ir patys liūliavosi smaguravimo svajonėse, kad Vatikanas žygius reikiąs nei daugiau, nei mažiau, kaip seniai lauktą laimėjimą prieš diplomatus: esą Girdvainį pašalinus bus atviras ir tiesus kelias „vieškelis“ nuo šefo nepriklausomam atstovui. Ak, kaip giliai yra mumyse persunkusi „kompetencijų ginčų“ liga, kad mes net tarptautinius įvykius mėginame jos kategorijomis vertinti, pamiršdami šių ginčų tikrąją menkystę.

Viso šio psichologinio klimato įtakoje ir Vliko emisaras dr. Karvelis, nusiūstas į Vatikaną „išsibarti“, dasimušes iki po piežiaus, audiencijoje užtikrinęs „Jo šventenybė, kad prisirišimas prie švento Sosto ir iš tikimybė Motinai Bažnyčiai yra didžioji lietuvių tautos jėga šiandieniniuose bandymuose...“ Tuc būdu tobulai supainiojęs politiko funkcijas su savo religiniais įsitikinimais, Vliko emisaras p. Karvelis vieton prašius Jono XXIII atitaisyti diplomatinis santykius, gražinant Lietuvos pasiuntinybei

jos turėtų padėti, prašė Popiežius „atsiradus tinkamai progai sustiprinti lietuvių tautą savo tėvišku žodžiu...“ Taigi, nieko nepesės, o svarbiausia, pasirodęs visiškai nesupratus nei savo padėties, nei uždavinių, p. Karvelis grįžo namo prieš tai nepamiršęs pripildyti savo nesugebėjimų taurę iki krašto, pasiūstis lietuviškai spaudai iš Romos telegramą — „Lietuvos pasiuntinybė išgelbėta“.

Šiais žygiais p. Karvelis išdėvė pats sau atestaciją ir pasirašė sprendimą — tolimesnis jo buvimas Vliko atsakinguose sostuose, ypač santykių su užsienių palaikytojų pareigose, nėra galimas.

Nuo Vliko aiškos reakcijos šiuo klausimu priklauso ir paties Vliko ateitis: arba jis atsakys Karvelio, arba kartu su juo nustos buvęs bet koks lietuviškos politinės minties reprezentantas. Mes esame per daug maži ir per daug silpni, kad galėtume leisti sau liuksą, pavesti savo reikalų tvarkymą asmenims, nejauciantiems jokios atsakomybės ir jokio įsipareigojimo tautai.

Ryšyje su tuo taip pat Vli

Pavasari, kai Kanados upės atsipalaiduoja nuo ledo dangos, Miškakirčiai tuoju pradeda plukdyti upėmis žiemą sukurtus medžius, kurių dauguma skirta didžiausiaj Kanadoje popieriaus gamybai.

atrodė per daug valdiškas ir rūgštokas ir neatatiko tas sudėtingas jausmo formas, kurias turėjo Antipovas. Pavel Pavlovičius universitetą baigė klasiku. Gimnazijoje jis mokė lotynų kalbos ir senovės istorijos. Bet jame, buvusiam realiste, staugė pabudo kažkaip užsnūdusi aistra matematikai, fizikai ir tiksliesiems mokslams. Tada jis pats pradėjo mokytis ir pasiekt universitetinio šiu mokslų lygio. Jis svajojo pirmą kartą pasitaikius išlaikyti iš šių dalykų egzaminus, imtis kuriuos nors matematikos šakos ir persikelti su šeima į Petrapiilį. Tačiau įtemptas darbas pakenkė jo sveikatai. Jį pradėjo kankinti nemigas.

Jo santykiai su žmona buvo geri, bet per daug nepaprasti. Ji nustelbdavo jį gerumu ir rūpesčiais, o jis neleido sau jos kritikuoti. Jis saugojosi, kad kokioje nors, nors nekaltai sioje, pastaboje nepasigirstų koks nors užslėptas priekaištas, pavyzdžiui, kad ji balto, o jis juodo kaulo, arba, kad ligi jo ji priklausė kitam. Baimė, kad ji neįtartų jo kokia nors ne teisybės nesąmone, jų gyvenimą inėse dirbtinumą. Jie stengėsi vienas kitą pralengti taurumu ir tuo komplikavo santykius.

Pas Antipovus kartą buvo svečių, keli mokytojai, Pavlo Pavlovičiaus draugai, Laros gimnazijos viršininkė, vienas trečiųjų teismo narys, kai Pavel Pavlovičius kartą dalyvavo tai kytjoje rolėje vienoje byloje. Visi jie Pavlo Pavlovičiaus nuomone visiškai kvailiai ir kvailės. Jis buvo nustebęs Lara, kuri su visais buvo maloni, ir netikėjo, kad kas nors iš svečių jai galėjo patikti.

Kai svečiai išėjo, Lara ilgai vedino kambarius, šlavė ir plovė indus su Marfutka virtuvėje. Paskui, įsitikinusi, kad Katenka gerai apkloti ir kad Povilas miega, skubiai nusiėmė, užgesino lempą ir atsigulė greta vyro, kaip vaikas, priimamas motinos į savo guolį. Bet Antipov buvo apsimetęs miegas — jis nemiegojo. Jis traukė jį į prastą paskutiniais laikais nemigo priepuolį. Jis žinojo, kad taip turės praleisti dar tris ar keturias valandas. Atsikiesti miegą ir išsilaivinti nuo svečių palikto tabokos tvaiko, jis tyliai atsikėlė ir užsimešęs virš baltinių skrandį ir kepurę išėjo į gatvę.

Buvo šviesi rudėnė naktis ir šalo. Antopovui po kojomis skambiai sproginėjo trapios ledo plokštės. Žvaigždėtą dangų, kaip degančio spirito liepsna, aušrojo žydriu judančios šviesos atspindžiai į juodą purvo grumstais apšalusią žemę.

Namai, kuriuose gyveno Antipovai, buvo miesto dalyje priešingoje uostui. Namai buvo paskutiniai toje gatvėje. Už jų buvo laukai. Per juos ejo geležinkelis. Prie geležinkelio buvo sargo namelis. Per bėgius buvo pervaža.

Anapus geležinės uždangos

J. GRUŠO PJESĖ „VEDYBŲ SUKAKTIS“

LIETUVIŲ DAINŲ IR SOKIŲ ANSAMBLIS AZIJOJE

pastatyta Kauno muzikiniame dramos teatre. Kritikas J. Kadžulis savo recenzijai „Tiesoje“ davė antraštę „Spektaklis, de maskuojas praeities liekanas“, tačiau iš turinio atpasakojimo matyti, kad veikalui siužetą davė „tarybinių“ metų įvykiai Kaune (statybose suktybės sovietiniame statybos treste). Kritiko nuomone, veikalas turįs didelę auklėjančią reikšmę.

(E) Kauno rotušėje esąs isikūręs Kauno Politechnikumo insitutito architektūros skyrius.

kui reikėtų persvarstyti lietuviškųjų transliacijų iš Vatikano subsidijavimą, atsižvelgiant į tai, kad šios transliacijos turi Vatikano balso pobūdį ir Vlikas turi labai mažai įtakos jų programos sudarymą.

Visuomenės telegramų iškovas girant des affaire titulus yra nepakankamas. Į politines priemones reikia atsakyti politinėmis priemonėmis.

D. b.

„Leninskaja Smena“ (Alma-Ata, Kazachijoje) II. 21 d. numeryje aprašo Vilniaus liaudies dainų ir šokių ansamblio gastroles Kazachstane. Dviejų mėnesių laikotarpyje duodami lietuviški koncertai „plėšini užkariautojams“ (atvežtiems iš Lietuvos ir iš kitur). Pakeičiant liui esą duoti keturi koncertai ir Dzeskasgane (garsios vario kasyklos, pagarsėjusios anksčiau savo baisumais darbo vergams lietuviams ir kitiems). Ansamblio koncertavo taip pat kai kuriose Užkaukazės ir Ukrainos vietovėse. E.

PLYTŲ FABRIKUI ATSTA TO LAUKGALIŲ - KLAIPĖ DOS GELEŽINKELĮ?

Vilniaus radijas kovo 18 d. ryšium su naujai statomu netoli Gargždų silikatinių plytų fabrikui pranešė, kad „baigiama nutiesti geležinkelio šaka apie 14 km ilgio, kuri sujungs tą plytų kombinatą su respublikos geležinkelių tinklu“. — Čia kalba eina tikriausia apie siaurojo geležinkelio ruožą Laukgaliai-Klaipėda, kuris veikė jau Lietuvos nepriklausomybės laikais ir dar anksčiau. Sovietams kraštą okupavus, bėgiai buvo nuimti, kaip pasakojosi seniau atvykę į Vakarų menses. Dabar, matomai, tą liniją vėl atstatoma (iki Klaipėdos kaip tik yra apie 14 km). E.

LIETUVOS SENOVĖ TYRIMŲ RADINIŲ PARODA.

Vilniaus kraštotyros muzėjaus patalpose atidaryta Mokslo akademijos archeologinių etnografinių ekspedicijų radinių paroda. Parodoje rodomi Lietuvos piliakalnių, Vilniaus ir Trakų pilies radiniai, bylojantieji apie senovės lietuvių kultūrą ir buitį, be to ir šiaip radiniai, kurie atvaizduoja mūsų praeities bruožus. Rodoma tradicinių lietuvių kostiumų, būdingiausių rankšluosčių ir kita tautodaila, ypač iš Žemaitijos ir apskritai Vakarų Lietuvos. Gausiai esą pateikiama ir paprotinė medžiaga. E. Maskvietis rašytojas poetas Dovydas Brockis yra išvertęs rusų kalbą eilės lietuvių rašytojų poetų kūrinių. Kristijono Donelaičio „Metus“ vertęs net 12 metų. Šiomis dienomis jam suėjo 60 metų. E.

BORIS PASTERNAK

Daktaras Živago

NOBELIO LAUREATO ROMANAS

TREČIA DALIS — EGLUTĖ PAS SVENTICKIUS

12.

6

Antipovai Juriatine įsitaisė geriau, negu tikėjosi. Gišarovus čia jie minėjo geruoju. Tas Larai palengvino išsikūrimą naujoje vietoje. Larai darbų užteko. Jos rūpesčiams buvo pavesti namai ir trimetė jų dukrelė Katenka. Kaip besistengė Antipovams patarnaujanti ruda Marfutka, jos pagalba nebuvo pakankama. Larisa Fiodorovna buvo dalyvė viso Po vilo Pavlovičiaus darbu. Ji pati buvo mokytoja mergaičių gimnazijoje. Lara dirbo nenuleisdama rankų ir buvo laiminiga. Tai buvo kaip tik tai, kas gyvenimas, koki jį svajojo. Jai Juriatinas patiko. Tai buvo jos gimtasis miestas. Jis buvo prie didelės Rynvos upės, naviguojamos vidurinėje ir žemuotinėje jos tekės dalyje ir buvo prie vieno Uralo geležinkelio.

Žiemos, prisiartinimas Juriatine buvo tuo pažymimas, kad valčių savininkai jas išskeldavo iš vandens ir veždavo į miestą, išveždavo po kiemus, kur jos po atviru dangum būdavo visą žiemą. Apverstos valtys, baltuojančios kiemų gilumose, Juriatine reikėdė tą patį, ką kitur reikėdė rudeniui per skridimas gervių arba pirmasis sniegas. Tokia valtis, po kuria žaidė Katenka, kaip po iškiliu sodo paviliono stogu, gulėjo apversta baltai dažytu dugnu kieme to namo, kurį nuomavo Antipovai.

Larisai Fiodorovnai tiko užkampio papročiai, šiaurietiška aikščiājanti vietinė inteiģentija vailokuota ir šitomis ka ceveikomis iš pilkos flanelės apsirengusi, jos naivus pasitikėjimas. Lara traukė žemę ir paprastai žmonės. Keista, kad Maskvos geležinkelių darbininko sūnus Pavel Pavlovičius pasirodė nepataisomu sostinės gyventoju. Jis Juriatino gyventojams buvo daug reiklesnis. Jį erzino jų laukiniškumas ir nekultūringumas. Tiksliai dabar paaiškėjo, kad jis turėjo nepaprastą sugebėjimą priimti ir laikyti žinias, gaunamas lengvai skaitant knygas. Jis jau anksčiau, Larai padedant, daug jau buvo perskaitęs. Tuo gi metu, kai jie gyveno apskrities miesto vienatvėje, jo prisiskaitymas taip pakilo, kad jam ir Lara jau atrodė nepakankamai žinančia. Jis buvo ne palyginamai augščiau už savo kolegas pedagogus ir skundėsi, kad tarp jų jis užtrokšta. Šiuo karo metu jų patriotizmas

Antipovas atsisėdo ant apverstos valtys ir išžiūrėjo į žvaigždes. Mintys, su kuriomis jis paskutiniaisiais metais susiprato, jį apėmė neramiai jėga. Jam pasirodė, kad jis anksčiau ar vėliau reikės dabiągti galvoti iki galo, ir geriau tai padaryti šiandien. — Negali taip tęstis toliau, — jis galvojo. — Betgi visa tai galima buvo numatyti iš anksto. Jis pervėlai susigriebė. Kodėl jį jam, dar vaiku esant, leisdavo į save išžiūrėti ir su juo darė, ką norėjo? Kodėl pas jį neatsirado proto laiku atsisakyti jos, kai ji pati iš jo reikalavo prieš vestuves? Ar gi jis nesupranta, kad ji ne jį myli, o savo garbingą jam pareigą, savo įsimentą žygdarbį? Kas yra bendro tarp šios įkvėptos misijos ir tikro šeimyninio gyvenimo? Blogiausia yra tai, kad jis ją ligšiol myli taip stipriai, kaip anksčiau. Ji beprotiškai graži. O gal būt ir jo tai ne meilė, o garbingas pasimetimas dėl jos grožio ir didžiadvasiškumo? Na gi, išsiaiškink dabar! Čia pats velnias koją nusilaus.

Tai kas gi tokiu atveju daryti? Atpalaidoti Larą ir Katenką nuo šio dirbtinumų. Tai yra dar svarbiau, negu pachiām nuo to būti atpalaiduotam. Tai, bet kokiū būdu? Išsiskirti? Nusiskandinti? — Fu, kokia bjaurybė, — pasipiktino jis. — Juk aš niekad to nepadarysiu. Tad kodėl minėti šias eiktingas bjaurības nors ir mintyse? Jis pažiūrėjo į žvaigždes, tartum klausdamas jų atsakymo. Jos mirkčiojo, dažnos ir retos, stambios ir smulkios, mėlynos ir vaivorykštiškai mirgančios. Nelaukta, stelbdamas jų švitėjimą, kėmas su namu, valtim ir ant jos sėdinčiu Antipovu nušvito aštria, blaškančiasi šviesa, tartum kažkas bėgo iš lauko prie vartų su uždegtu fakelu. Tai ejo karinis traukinys, išmesdamas į padanges kamuolius geltonų dūmų, perpildytų liepsna. Traukinys ejo į vakarus, be šviesų, kaip tai daroma nuo perreity metų.

Pavel Pavlovičius nusišypsojo, atsikėlė nuo valtys ir nuėjo miegoti. Pageidaujamoji išeitis atsirado.

7

Larisa Fiodorovna nutirpo ir pradžioje savo ausimis ne patikėjo, sužinojusi apie Pašos nutarimą. — Nesąmone. Eilinis pokštas, — ji pagalvojo. — Nereikia krypti demesio ir jis pats užmirš. Bet paaiškėjo, kad vyras jau dvi savaites kai ruošiasi, dokumentai karo skyriuje, gimnazijoje yra pavaduotojas ir iš Omsko karo mokyklos atėjo pranešimas, kad jis priimtas. Atėjo ir išvykimo diena. Lara pradėjo raudoti, kaip paprasta moteris, ir nutvėrusi Antipovą už rankų, parkrito jam po kojų. — Paša, Pašenka, kaip gi tu mane ir Katenką palieki? Nečaryk tai, nepalik! Nieko nevelu. Aš viską paaisysiu. Juk tu kaip reikiant ir gydytojui nepasirodei. O tavo širdis. Gėda? O šeimą aukoti kažkokiai beprotybei tai ne gėda? Savanoriu! Visą gyvenimą šaipėsi iš Rodios ir

Vincas Sėlis

RAŠO VYTAUTAS ŠIRVYDAS

I akis, tartum nekirpti plaukai, įkyriai lenda dingusiųjų dienų šešėliai. Gyvenimu prietvinkusioje širdyje diegu gyve na noras prisiminti, kaip skrie jo jos, nešamos žmogų, nežinojus, kur čia ritasi išrašytos drobės rietimas, ar verčiasi paslaptingos knygos puslapiai, ar vystosi likimo laumių prietvėptų siūlų kamuolys. Die nos prašvilpė, bet jų vietoje nutūpė ilgesys joms paminklus statyti ir vėl pavaikščioti takais, kur brendo laimės ir rūpesčių valandėlės.

Tat, palaimink, Viešpatie, plunksną paplasnoti išmislingu žodžiu! Kalnas status, bet Ta vo malone net menkas vabalas sakalu paskraidio. Mįslę raidė mis apipavidalinant, gyva dvasia nešvies, jei nebus Tavo malonės — įkvėpimo. Tegul žybteli krantanti žvaigždė ir pranyksta. O už durų tykanti gilitinė negul pasiklauso.

Smagu atidaryti dainų skrynelę ir sušukti: „Aš dainų dainorėlis!“ Patraukliai šiurpu ir saldu popieryje sekti dingusiųjų dienų pasaką. Juk čia vėl žaliuoja nukritę lapai! Tiesa, jau ne tuo pačiu žaliumu, nes už migusią praeitį žadindama, da bartis ją kažkaip nudailina ir ji, tartum, viešnia nebuvelė.

Taigi, lakstyk, atmintinis bitelė, vėl sužaliavusioje laiko pievoje ir įieškok nektaro, kur šis savo metu, čia galva, čia širdį gyvenimo midų spaudė! Nors tik genijai turi dovana gyvenimą menu padaryti ir, jausmus užkaitę, iš patirto į nuostabiai kuriamą nepatirtą nuves ti, bet į kelionės leistas — visi galime Kolumbais išplaukti, nors ir ne Kolumbais sugrįžti mėm.

Ak, tiesa, buvo kadaise bite lė Baublys, kuri, praecies senienomis apsisėdusi, jaunatviską pavasarį rašytojiškomis min timis tvinko, o įdienojusią vasa rą, atsėgusi lipkę, užsėdęsiai pypkė, tas mintis atsidėjusiai popieryje drabstė. Brandų ru denį kruopščiai raštus aptvar kiusi, žvabioj senatvės žiemu žėje, tačiau jiems kitos paskir ties nerado, tik pečių kūrėnti ir seną, nusivylusią širdį šildyti. Sic transit gloriae mundi!

Donelaiškomis pavasario linksmybėmis jaunatvėje išplau kiame į gyvenimo jūrą. Kaip augštai idealai pavilioja! Ko kiu darbštumu įsvirdime į va

Nukelta į 5-tą psl.

staiga paėmė pavydas! Pačiam panoro kardu pažvanginti, pabūti karininku. Paša, kas tau, aš tavęs nebepažįstu! Ta ve kas pakaitė, ar tu durnukų apsisvalgei? Pasakyk man są žiningai, vardan Dievo pasakyk, be išmokyti frazių, ar tai Rusijai reikia? Staiga ji suprato, kad reikalas visai ne tame. Nesuvokdama detalių, ji pajuto svarbiausia. Ji atspėjo, kad Patulia klysta dėl jos santykių su juo. Jis neįvertino moti niškojo jos jausmo, kurį ji primaišo visą gyvenimą prie savo jam švelnumo, ir nedasiproti, kad tokia meilė yra didesnė už paprastą moters meilę. Ji užkandė lūpą, visa vidujai susitrau kė, kaip sumušta, ir, nieko nesakydama ir tyliai rydama aša ras, rengė vyrą į kelią. Kai jis išvyko, jai pasirodė, kad tyla įsiviešpatavo visame mieste ir netgi ore mažiau skraidė var nų. „Ponia, ponio“ — veltui ją šaukė Marfutka. — „Mama, mamyte“, — be galo plepėjo Katenka, tasydama ją už ran kovės. Tai buvo didžiausias jos gyvenimo smūgis. Geriau sios, šviesiausios jos viltys sugriuvo.

Iš laiškų iš Sibiro Lara apie vyrą žinojo viską. Greit jis prasiblaivė. Jis labai ilgėjęs žmonos ir dukters. Per kelis mėnesius Pavla Pavlovičū pagreitinta laida išleido praporš čiku ir taipgi nelauktai greit išsiuntė į veikiančiąją armiją. Pro Juriatiną jis pravažiavo toli šonu ir Maskvoje neturejo laiko su nieku susitikti. Iš fronto pradėjo eiti laisakai žva les ni ir ne tokie liūdni, kaip iš Omsko karo mokyklos. Antipo vui norėjosi kuo nors atsizymėti, gal būti lengvai sužeistu, kad galėtų pasimtyti su šeima. Tokia proga pasitaikė. Po prasilaužimo, kuris vėliau buvo žinomas kaip Brusilovo, armi ja pradėjo puolimą. Antipovo laisakai nutrūko. Pradžioje Lara dėl to nesijaudino. Pašos tylėjimą ji aiškino kariuome nės puolimu ir stoka laiko rašyti laiškus. Rudenį kariuome nės žygiavimas sustojo. Kariuomenė darė apsikaisimus. Bet apie Antipovą nebuvo jokios žinios. Larisa Fiodorovna pra dėjo nerimauti ir teirautis, pirm Juriatine, o po to Maskvoje ir fronte, pirmą kartą adresu. Niekur niekas nieko nežinojo, neatėjo atsakymas. Kaip ir daugumas ponių, Larisa Fiodo rovna nuo karo pradžios, kiek galėdama, padėjo ligoninėms. Dabar ji rimčiau pradėjo studijuoti medicinos pradmenis ir išlaikė gailėstingosios sesers egzaminus. Tokiame būvyje, jį pusei metų atsispašė iš gimnazijos, ir, palikusi butą Mar futkos priežiūrai, pati su Katenka nuvyko į Maskvą. Čia ji Katenką įtaisė pas Lipočką, kurios vyras, vokiečių piliety bės, Frizendank, drauge su kitais civiliais buvo internuotas Ufoje.

Įsitikinusi, kad iš tolo ji nieko nesuras, Larisa Fiodorov na nutarė įieškoti perkelti įvykių vieton. Tuo tikslu ji įstojo gailėstingąją seserim į sanitarinį traukinį, važiuvusį

saros darbus! Tačiau, tik re tam tepavyksta pasidžiaugti rudenio derliais, nes žila senat vė ir atvėsusi širdis sukelia žvabio rūpesčių apie kitokius pavasarius, Tartum, „buvo me pašaukti tik trumpai pagyven ti griūvančioje pilyje, nežino mos jūros pakrantėje.

Smarkiai suplaka vilties vė jų nešama širdis, kada iškeito mis burėmis ir nežinomą plau kia! Deja, ne visi laivai laimin gai krantą pasiekia. Sudėkime himną ir tiems, kurie plaukė, bet nenuplaukė; siekė, bet ne pasiekė; kuriems pavasaris žė lė, bet vasara neužaugo, ruduo neprinoko ir žiema negalejo derliumi džiaugtis! Sudėkime dainą ir Jurgiui Spurgui ir Mo lio Motiejui — dienoms pastan gų ir sapnų, dienoms ramaus laukimo ir dienoms apsiyvi mo. Pavyzdžiui, kad ir Vincui Sėliui — rytų Lietuvos ežerų ir pušynų krašto sūnui, milio no lietuvių sielų simfonijos sty gele Amerikoje.

Be abejijimo, pasaulio Kūrė jas kiekvienam mūsų dėjo ko tai savo tikslams reikalingo, bet, Viešpatie, kodėl nepasa bei savo valios atvirai? Kodėl uždraudė mums rasti mėlyną jį paparčio žiedą, kuris paslap ty atidengtu? Kaip dažnai mes duotąjį gražųjį gyvenimą skur džiai ir nuobodžiai nugyvena me! Sena kinų pasaka vaizduo ja galingą karalių, padovanu jį savo mylimai dukrelei bran gių perlų karolių. Pasidžiaugu si karalaitė išvyko laiveliu po tėvo sodo puikųjį ežerėlį pasi rstyti — ir prisnūdo. Karolių siūlas atspalaidavo ir brangie ji perlai, vienas po kito bergž džiai į vandenį nubyrejo.

Taip ir Sėlio, kaip daugelio kitų, dienos dažnai bior bergž džios į laiko upę, neapsidžiau giamos. Tačiau, ir nubirusios, jos vistiek jam brangios, kaip žmogui bendrai brangios jo vi sos pasakos. Pasakų pasaulis net brangesnis negu tikrasis. Baranausko Anykščių šilelis juk amžinesnis, ir nesukirmys kaip sukirmio tikrasis.

Vincas ne pirmas, kuriam gi mimas pasiliko niekad nesu prastas ar išaiškintas sapnas. Užgimęs, jis, kaip visi, kvėpa vo, vlagė, gėrė, augo; galvojo, dirbo, žaidė ir siekė; buvo ma žas, išaugo, subrendo ir pase augštai idealai pavilioja! Ko no. Geri žmonės sako, taip bū Nukelta į 5-tą psl.

KULTŪRINĖ KRONIKA

DAILININKAS T. VALIUS,

besiruošdamas savo darbų pa rodai Paryžiuje, yra nutapęs daug naujų kūrinių. Be ko ki ta jis yra nutapęs „Tinklų sim foniją“, kurią sudaro 15 pa veikslų.

OPERA „DALIA“ SCENOJE

Kovo 22 d. Vilmaus operos teatras išleido premjerą „Da lia“, kuri yra parašyta pagal Balio Sruogos dramą „Apy aušrio dalia“, kuriai muziką parašė Balys Dvarionas, prem ieroje pats operai dirigavęs, kai pastoviai operą diriguoja jo dukterėčia Margarita Dva rionaitė.

Kaip skelbia okupantiniai šaltiniai, „Kompozitorius, kaip ir dra mos aktorius, apdainuoja lietu vių tautos dukrą Dalią Radvi laite, kuri, pasiekusi dvaro pra bangą, atsisakiusi asmeninės laimės, grįžta į liaudį, vesti ją kovon prieš feodalus, valstie čių skurdo, pažeminimo ir be teisiskumo kaltininkus. Dalia liaudies lūkesčių, svajonių paveiduojamas 18-jo šimtmečio pradžioje vykusį mūsų liau dies kovų prieš feodalių jungą epizodas. Dvariono muzikoje, ypatingai choruose, tempera mentingai ir patetiškai skamba amžinoji mūsų liaudies poten cija. Dekoracijos operai paruo šė dailininkas Vytautas Paiai ma, Dalios partiją dainuoja Ele na Saulevičiūtė ir Irena Ylie nė, Tyzenhauzo — Rimantas Siparis ir Leonas Muraška, Vyskupo Masalskio — Antanas Kučingis ir Abdonas Lietuv ninkas. Chorą paruošė chor meisteris Jonas Dautartas. Re žisavo Juozas Gustaitis.

● Prof. dr. A. Maceina pa kviestas profesoriumi į Muen sterio universitetą. Yra gavęs užsakymą per ketverius metus parašyti tris mokslinius veika lus vokiečių kalba apie komu nizmą.

● Irma Laisvėnaitė baigė Mel bourno (Australijoje) univer sitetą menų bakalauro laips niu. Studijavo filosofiją, ang lų, vokiečių kalbas ir literatū rą bei pedagogiką. Pakviesta mokytojauti Pascoe Vale gim naizijoje, Melbourne.

● Dail. V. Igno meno paroda atidaroma Čikagoje Čiurlionio Galerijoje balandžio 25 d.

STUDIJUOJA MENĄ

Toronto meno mokykloje yra penki lietuviai studentai — Ramanauskas, D. Meilutė ir kiti.

Elena Gaputyte yra Paryžiu je ar Londone. Freiburgo auk lėtinė, studijavusi audimą, da bar — skulptūrą. Gilina savo meno studijas.

Pranciška Dvyliaitė — Ka nadoje gimusi, baigusi Toron to meno mokyklą, yra išvyku si į Paryžių studijuoti litogra fiją.

DAINOS APIE VILNIŲ

Praėjusių metų vasarą Vil niaus miesto Vykdamosis komi tetas paskelbė konkursą ge riausiai dainai apie Vilnių su kurti. Iš Vilniaus, Kauno ir ki tur. Konkursui buvo atsiųsta daugiau kaip 100 dainų tekstų.

Prieš pat naujuosius metus konkurso žiuri perklausė nau jai sukurtas dainas. Pirmoji premija paskirta už dainą „My limas Vilniau“ — muzika komp. E. Balsio, žodžiai — poeto V. Reimerio. Antrąją premiją pa žymėta daina „Neris ir Vilne lė“ — muzika komp. K. Kavec ko, žodžiai — V. Reimerio. Trečią vietą atiteko dainai „Vilnius“. Jos muzikos auto rius — K. Kavėckas, žodžiai — B. Sivicko. Žiuri nutarė paskir ti paskatinamąją premiją už dainą vaikams „Vilniaus sū nus“ (muzika J. Narvydo, teks tas — P. Gaulės).

ATSIŪSTA PAMINĖTI

A. Giedrius. PASAKĖČIOS. Išleido lietuviškos knygos klu bas. Iliustruota dailininko V. Simankevičiaus. 176 pusl. Kai na 2 dol.

Žinomas pasakėčių rašyto jas A. Giedrius parašė šiam lei diniui 34 originalias pasakė čias ir išvertė tris Krylovo pa sakėčias. Leidinys gražus, kul tūringai išleistas.

„DARBAS“ 1959 metų 1 nr. r. kaina 1 dol. Adresas: 54 10 Sixth Ave, Brooklyn 20, N. Y., USA. Turinyje: J. Kamins kas — Visu veidu į Lietuvą; J. Repečka — Ryšys su Lietu va; A. Landsbergis — Tarybi nio teatro problemos; P. Lapė — Kūrėjas užkeltas ant trakto riaus; J. Gimbutas — Daugiau tiesos, draugai vilniečiai! Apie architektūrą anapus ir kt.

„LIETUVIŲ DIENOS“ 1959 m. kovo mėnesio.

Mosklo - Technikos naujienos

AMERIKA 1961 METAIS RUOŠIASI SIŪSTI Į TARP PLANETINES ERDVES ŽMOGŲ

Jau atrinkti 7 kandidatai.

Amerikos mokslininkai da doti radio susisiekimui, labora bar treniruoja beždžionę, kuri torijos dirbo 9 metus.

ZUVIS SU RADARU

Centrinės Afrikos upėse ir ežeruose veisiasi mormirusas, arba žuvis-dramblis, taip pra minta dėl savo ištisusio snu kio, kuris primena dramblio straublį. Ji siekia metrą ilgio.

Beveik visą savo gyvenimą mormirusas praleidžia dugne, ten rausiasi dumble įieškoia mas maisto. Jis lengvai galėtų tapti iš užpakalio tykančių plėšriųjų žuvų laimikiu. Tačiau kovoje dėl būvio, šioje žuvyje išsivystė įdomus apsauginis prisitaikymas, veikimo princ pu primenantis radarą. Moru ruso uodegoje yra elektrinis or ganas, siunčiantis į aplinką nuo 80 iki 100 elektromagnetni nių impulsų per minutę. Nuga ros pelėko pamate yra „apara tas“, perimantis nuo pašalinio daikto atsispindėjusias elektro magnetines bangas ir signalai zuojantis apie pavojų.

(M. ir G.).

IŠTVERMINGI GYVŲNAI

Maža yra tokių gyvūnų, ku rie be miasto ir vandens gali iš būti savaites. O štai Amūro krante nedidelis vėžlys išbada vo 3 mėnesius — birželį, liepą ir rugpjūtį. Tačiau šio vėžlio ištvėrmingumą smarkiai prale kia jūrinių vėžlių gyvybingu mas. Kai kurie jų gali pakelti net šešerių metų badą!

Vėžliai — gana keisti ir kar tu įdomūs gyvūnai. Vieni jų sveria iki dešimties gramų, o kiti daugiau kaip toną. Vėžliai — nykštukai ne didesni už deg tukų dėžutę, o gigantų šarvai siekia iki dviejų metrų. Kai ku rie, atrodo, gana nepaslan kūs šarvuočiai stebina savo greitu mu bei judrumu. Tas pats Amūro vėžlys, pajutęs pavojų, smėliu bėga ne lėčiau už katę, o vandenyje nardo tiesiog žai biškai. Be to, jis be oro gali iš būti net 15 valandų.

Apie vėžlius sukurta nema ža legendų. Pavyzdžiui, Kini joje kalbama, kad žalias vėž lys ant savo šarvo atnešė pir muosius hieroglifus. (M. ir G.)

● Arbit Blatas, kartu su kitais dailininkais ir skulptoriais, da lyvauja metinėje dailės ir skulptūros parodoje, Riversi de Musetum, New Yorke. Pa roda iki balandžio 26 d.

lūpomis ištare Galiullin, manydamas, kad praporščikas ir kareiviai žuvo.

Galiullin buvo viename blindaže su Antipovu. Kai p ke visi susitaikė su mintim, kad jis užmuštas, Galiullinui, ris labai gerai žinojo Antipovą, perdavė saugoti jo daiktus ir fotografijas, kad prie progos visa tai būtų perduota pačiai ir dukrai.

Praporščikas Galiullinas, mechanikas, sūnus kiemsar gio Gimazetdino, iš Tiverzino kiemo, kažkada buvęs moki nys jį mušusio ir kankinusio meistro Chudolejevo, už savo iškilimą į paporučikus turėjo būti dėkingas buvusiam savo kankintojui. Išėjęs iš savanorių į praporščikus, Galiullin tu rejo ramiai tarnybą kariuomenės užnugary. Jis valdė koman dą, kuri aptarnavo sargybas. Bet iš Maskvos atėjo papildy mas, kuriame buvo jam gerai pažįstamas eilinis Pioter Chu dolejev.

— A, senas pažįstamas! — piktai šypsodamasis prata rė Galiullin.

— Taip tikrai, jūsų blagorodije, — atsakė Chudolejev ir atidavė pagarbą.

Bet taip paprastai tas negalėjo pasibaigti. Pirmai pro gai pasitaikius, praporščikas gerokai jį išbarė, o kai pasiro jog jis nežiuri jam tiesiai į akis, o kažkaip neaiškiai ir da šalį, jis jam trenkė į dantis ir pasiūtė dviem dienom į haup vachtą ant duonos ir vandens. Kiekvienas Galiullino veiks mas dabar buvo kerštas. Taip toliau negalėjo pasilikti... Galiullinas pagaliau, pasiteisindamas nuoboduliu ir nebuvi mu veiklumo, išvyko į frontą. Ten pasirodė, kad jis labai ge ras karininkas ir todėl buvo pakeltas į paporučikus.

Galiullinas dar iš Tiverzino laikų pažinojo Pašą Antipo vą. Tūkstantis devyni šimtai penktais metais, kai Paša An tipov pusę metų gyveno pas Tiverzinus, įsupka pas juos už eidavo pažaišti. Tada jis kartą ar du matė pas juos ir Larą. Nuo to meto jis apie juos daugiau nieko nežinojo. Kai iš Juriatino į pulką atvyko Pavel Pavlovič, Galiullinas buvo nu stebintas nepaprasta jo permaina. Iš drovatus, panašaus į mergaitę, berniuko išaugo nervingas, viską pasaulyje žinas ir neapkenčias ipochondrikas. Jis buvo protingas, narsus, tylus ir pašaipus. Antipovas jam rodėsi kaip pasakos užbur tasis. Ir staiga jis dingo, palikęs dokumentus, fotografijas ir savo pakitimo paslapty.

Anksčiau ar vėliau Galiulliną turėjo pasiekti Laros pa siteiravimai. Jis ruošėsi atsakyti, bet laikas buvo karštas. Jam reikėjo Larą paruošti smūgiui, ir jis atidėjo. Tuo me tu jis sužinojo, kad Lara kažkur yra fronte, ir nebuvo žino ma, kaip adresuoti jai laiškus.

D. h.

DAINININKAMS —
MUZIKAMSNeatidėliokite iki PASISEKI
MO — kurkite jį patys.Įrašykite į plokšteles jūsų
mėgiamus muzikinius dalykus.
Tai bus jūsų geriausias pris
statymas teatro savininkams,
šokių salei, naktiniam klubui
ir t. t.Uždirbkite parduodant savo
talento vaisius.HI-FI Recording Studio
(Home Recording Service)4044 Ontario St. E.,
Montreal — LA 6-7521.

VINCAS SELIS.

Atkelta iš 4-to pusl.

tų nuo pradžios, taip esama da
bar, ir taip būsiu iki Gabrieli
nesutrimtuos: „gana!“Gyvenimo, nesuprasdamas,
Vincas, vistiek, jį geru žings
niu nešė, tartum, milžiniškame
šiukšlyne rastą nuostabų laišką,
kurio nesuprantamą kalbą
gudriais mokslininkai teiškai
to nedvejodami tik du žodžiai:
„gimė, mirs“. Nežinodamas,
kas iš kelionės išeis, Vincas,
tartum plaukė laivu, kuriame
buvo, ir kapitonas, ir visa įgu
la. Ir, kaip geras kapitonas, lai
vo niekados neapleido. Kai ka
da pasupdavo baimę, kad, jo
kiuose žemėlapiuose neišbrai
žytoje jūroje, laivas sudužs ir ne
žinoma, netikėtai pasikišusi,
uola, ar, kaip Titanikas, žus
nuo nelauktai pasirodžiusio le
dų kalno. Tačiau, vis gaivinda
vo viltis, kad, visgi, bus pasiek
ta, jei ne aukso krantas, bent
ramybės prieplauka. Kaip sma
gu, būdavo, abejoti, ar jį ta pu
sę plaukiama? Ilgesiu pakild
vo ir klausimas: ar toli jūros
kraštas? Kas ten laukia? Gal
išdidūs valdininkai, kurie
klaus, ne kiek kelio atlikai, bet
kuo prikrautą laivą atplukde?Vincas Vincu gimė, aišku,
ne savo valia, nes galėjo būti ir
gyvenimą Kūrėjo įstumtas bi
le kuo, bile kada ir bile krašte.
Galėjo būti didelis karalius, ar
didelis niekšas. Galėjo gimti
raišas, ar su kupra. Galėjo pa
sidaryti teologas, ar poetas. O
ir lietuviu galėjo gimti kokio
bajorėlio sūneliu ir šarūniškai
neramią galvelę pakloti pamirš
tame, net geografijos vadovė
liuose pasimetusiame, Vork
los paupyje, begindamas didžio
jo Vytauto didingą Azijon lin
dimą, kurio, gali būti, būtų net
nesupratęs. Galėjo gimti grino
riu Jurgiu ir, dujoms plyšus,
žūti nykioje Pensilvanijos ang
lies kasyklų uoloje, besapnuo
damas jos patamsėse suprakai
tuotais doleriais nusipirkti sau
lėtą laimę Lietuvoje, be kurios

TAISAU

televizijos ir radio aparatus.

Albinas Pranevičius.

PO 8-5566

Darbas garantuotas.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

18 METŲ JŲSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259—3 Ave.,

Ville Lasalle.

PO 8-4588.

J. GRAZYS

SIUVU NAUJUS IR
TAISAU SENUS
KAILINIUS PALTUS.
DUODU GERĄ KAILIŲ
PASIRINKIMĄ.DARBĄ ATLIEKU
SĄŽININGAI
IR ŠVARIAI.KAINOS PIGESNĖS
KAIP KITUR.

6820—43 Ave. Rosemount.

RA ymond 1-6005.

Kreiptis bet kada.

Muskat
paltus
duodu gerom
sąlygom
išsimokėti

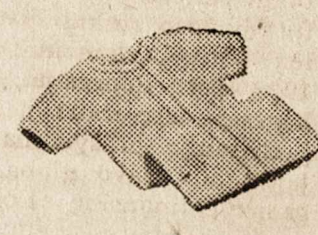
Penmans

LENGVI
APATINIAIApsaugo jūsų
brangius viršut
rūbus nuo
prakaito
—vėsūs ir
patogūs,
Gaunami
visų stilių.Penmans
KELNAITĖS-JERSEYS-
T-BALTINUKAI VYRAMSBe rankovių
sporto jerseys,
elast. juosm.
kelnaitėsT-Baltin. nail. pa-
stipr. apykakle.
Puikūs apat. elast.
juosmeniu
kelnaitės.

Penmans

KELNAITĖS ir JER-
SEYS BERNIUKAMPenmans turi kokybę,
atlaikančią šiurkštų ne-
rūpestingą nešiojimą ką
motinos ir nori savo vaikams.KITI Penmans GAMINIAI: Merino „95“ Apa-
tiniai; Merino „71“ Apatiniai; šiltu pamušalu apatiniai;
Penmans Golfo kojines; Penmans pirštines,
Penmans megztiniai.

Penmans

KŪDIKIŲ APATINIAI —
liaus ir suseg. prieky, medv.
baltinėliai. Dydziai 3-6-9 mė
sujungtiniai, apjuosiamo sti-
nesių iki 1 ir 2 metų.Penmans
IŠEIGINĖS IR
SPORTO KOJINES

GP-9-1A

WELLAND, Ont.

TAUTINĖS SĄJUNGOS SUSIRINKIMAS

Balandžio 5 d. čia įvyko Ka-
Jackevičius ir S. Ulbinas. Reo-
nados Lietuvių Tautinės S-gos
Wellando skyriaus visuotinis
narių susirinkimas. Išrinktanauja skyriaus valdyba iš šių
asmenų: K. Žukauskas, Z. Izo
kaitis ir M. Šalčiūnas. V-bos
nariais kandidatais liko: B.žymi stotelė, nes jo amžiaus
baisieji karai, revoliucijos, iz
my diktatūros, vandenilio bom
bos ir planetinio pobūdžio pa
lydovai, vakariečių laisvės ci
vilizacijos pašlijimas ir rytie
čių nelaisvės pasaulio bade ir
kraujuose iškilimas, jį plaiko,
kaip Liepojos - Romnų magist
ralės greitieji traukiniai mažą
Vincuką palikdavo Panemunė
lio stotyje: nustebintą ir išsi
žiojusį. Žemei drebant, ir jo
širdis drebėjo, bet, vistiek, gy
venimas jam leido, lyg iš šito
kambario pro langą į lauke
siaučiančią pūką žiūrėti.Vyt. Sirvydas. 1958 metus senoji valdyba
pradėjo su 178 dol. ir 28 cen
tais. Nario mokesčio surinkta
per tą laiką 28 dol. ir 50 ct. Iš
laidų senoji valdyba per 1958
metus turėjo 93 dol. ir 60 ct.
Wellando miesto 100 metų su
kaktuvių minėjime lietuvių pa
sirodymas kainavo 52 dol. ir
buvusio Valst. Prezidento A.
Šmetonos penkiolikos metų mir
ties sukaktuvių minėjimas kai
navo 24 dol. ir 41 ct. Raštinės
išlaidos 1 dol. ir 60 ct. Joninė
ms ruošti nuoma salei (avan
so) 25 dol. Dabartiniu metu
kasoje grynais pinigais 103
dol. ir 77 ct.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose
Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.
3537 PARK Ave, Montreal. Tel. VI 5-7623

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

M. MAČIUKAS

VYRISKŲ IR
MOTERISKŲ ROBŲ

SIUVEJAS

AUGSTOS KOKYBĖS

RANKŲ DARBAS

ANGLISKOS MEDŽIAGOS

79 ir 81 St. Zotique St. E.,

Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)
Montreal 36, Que. Tel. RAYmond 7-3120.

12 metų patyrimas.

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000

Perka - parduoda žemę, sklypus, pelningus namus.

prez. J. Skučas, RA 2-6152, 6966-44 Ave. Rsmst.

Izd. E. Griganavičiūtė RA 7-4097.

Reik. ved. P. V. Zubas PO 6-5421.

Vietoj rašymo - pasikalbėkite
su savo artimaisiais!Jūs turite tėvynėje savo brangius tėvus, gimines ar draugus.
Jūs labai noriai jiems rašote ir net trumpiausias
jūsų laiškelis suteikia jiems daug džiaugsmo.

Štai dar geresnis būdas jiems pradžiuginti:

Kalbėkite jiems, įrašant savo balsą į nedūžtamą
plokštelę; kalbėkite jiems visa šeima,
neišskiriant nei vaikų.Mes įrašome į plokštelę jūsų balsus mūsų studijoje ar jūsų
namuose. Vieną hi-fi plokštelę galima net už \$4.50.

HI-HI RECORDING STUDIO

(Home Recording Service)

4044 Ontario St. East,

Montreal, P. Q.

LA 6-7521.

Laisvoji tribūna.

PASAULIUI GRESIA SUNAIKINIMAS

Šituo klausimu aš noriu pa-
liesti kai kuriuos dalykus.

Pirmiausia paliesiu karus.
Mes visi nenorim karų, nes ži-
nom, ką jie mums atneša. Bet
karai vis kartojasi ir darosi vis
žiauresni. Kyla klausimas, ko
dėl tie karai taip kartojasi?

Štai netolimoj praeity, 1914
metais, man begyvenant Ame-
riką, kilo karas Europoj. Ir
kiek tas karas nusinešė jaunų
gyvybių, o vis tai darbo klasės,
tai mūsų sūnūs, ir ką tie mūsų
sūnūs išlošė — visi žinom: gri-
žo be kojų, be rankų, liko am-
žini invalidai. O štai vėl po 26
metų ir vėl karas, ir vėl sker-
dynės. Bet šitas karas buvo
žiauriausias karas pasauly,

žiauriausias visoj istorijoj; jis
sudrebino visą pasaulį ir pra-
virkdė milijonus motinų, kurių
sūnūs nuklojo laukus savo la-
vonais. Per karą buvo išžudy-
ta daug milijonų civilių, buvo
metami sudeginimui gyvi žmo-
nės, o dar kiti — badu buvo nu-
marinti.

Bet štai dar nenužiuvo ver-
kiančių motinų ašaros, dar ne
išnyko to žiauraus karo pėds-
kai, dar žmonės išblaškyti po
viso pasaulio kampus, nesura-
do sau tinkamos vietos apsigy-
venti, ir jau eina gandai, kad
jau ateina sunaikinimas pasau-
lio, arba, kaip kiti sako, sūdna
diena. Nejaugi mumis jau Die-
vas baudžia už nuodėmes, o
gal už tai, kad mes vargstam
šitoj ašarų pakalnėj. Ne mumis
baudžia Dievas, bet tam tikri
žmonės, tik daug skirtingi nuo
mūsų. Jie yra visagaliai, o mes
jų tarnai. Jie žaidžia su mu-
mis, kaip su beverčiu žaislu.

Jų rankose ginklai ir turtai,
bet mūsų rankose pasaulis. Jei
gu jie užsigėdžia kariauti, tai
jie kariauja, bet mūsų rankom.
Jie duoda mums ginklus ir
mums priklauso juos imti, ar
neimti, ir mes turim pagyvoti,
ar vėta mums vienas kitą su-
naikinti dėl kelių.

Dabar imkim kapitalą. Šian-
dieną kapitalas lošia svarbiau-
sį rolę pasaulyje. Geras
blogas, tai viskas priklauso
nuo kapitalo. Kapitalas yra
privalomas kiekvienam žmo-
gui. Kas kapitalo daug turi,
tai tas gali daryti su juo, ką
nori — pirkti, ką nori, nes ne-
ra jokios kontrolės, kiek žmo-
gus privalo jo turėti. Taip ir ei-
na nuo senų laikų. Kartie daug
turtų turi, tie dar daugiau no-
ri. Laikui bėgant, tas kapitalas
tiek išauga, kad pasidarė di-
žiausias sindikatas. Paskiau
pasidaro tiek galingas, kad pra-
deda užvaldyti visą pasaulį, už-
valdo gamtos ir žemės turtais,
užvaldo ir patį žmogų, kuris
priklauso ne nuo valstybės, bet
nuo svetimo kapitalo. Žmonių
gyvenimas, geras ar blogas,
priklauso nuo to paties kapita-
lo, kuris tą valstybę išnaudoja
kraudamas sau didžiausius tur-
tus ir pamiršdamas, kad tie
žmonės, kurie jiems tuos tur-
tus sukuria, pusbadžiai gyve-
na. Nors tie vargšai prašo su-
ašarom pagerinti jų būklę, bet
jie neturi tos tikros širdies, jie
turi auksines širdis, jiems rūpi
tik auksas.

Žmonės, netekę kantrybės,
pradeda išnaudotojus vyt laik
iš savo kraštų. Išnaudotojai ne-
norėdami skirtis su savo tur-
tu, šaukias vietinės valdžios pa-
galbos, kuri jiems pažada jų
turtą apginti. Ir štai valdžia pa-
naudoja tuos pačius nuskriaus-
tus darbininkus apginti jų tur-
tus. Darbininkai pasiskirsto į
dvi dalis ir kyla riaušės. Žmo-
nės, matydami, kad valdžia ei-
na išvien su kapitalistais, pra-
deda galvoti visai ką kitą, ir
tai pasireiškia komunizmas ir
kartais paima valdžią į savo
rankas.

Komunizmu ne visi patenkin-
ti, bet yra faktas, kad tą komu-
nizmą išperi patys kapitalistai
su vietine valdžia prysaky.

Kur tik daugiausia žmonių
skursta, o tam skurdui galo ne-
mayti, tai ten žiūrėk ir komu-
nizmas. Šiandieną jau visiems
aišku, kodėl komunizmas taip
plinta. Štai vienas pavyzdys.
Indijos žmonės skurdo ilgus
amžius. Jeigu ne Anglijos so-
cialistinė valdžia, tai dar ir šian-
dieną būtų tebeskurdę, nors ir
šiandien dar neišbrenda iš to
skurdo, bet jų vadas jau sako,
kad tik socializmas mums pa-
gerins būklę. Ir visi kraštai
bruzda, nori atsikratyti sveti-
mų išnaudotojų.

Atrodo, kad kapitalizmas pa-
ts save susinaikins.

Dabar paimsim tikėjimą ir
pažiūrėsim, kokią svarbą jis tu-
ri. Mes žinom, kad mes tikim
Dievą, einam į bažnyčią, atlie-
kam išpažintį, klausom pamok-
lų, na o ar mes tikrai pildom
Dievo prisakymus? Tikrai pa-
imkim mažą dalelę tų prisaky-
mų, pavyzdžiui, tris prisaky-
mus: neužmušk, nevok, mylek
artimą kaip pats save. Šitie
prisakymai labai maži; juos la-
bai lengva pildyti. Bet pažiūrė-
kim, ką tie keli Dievo prisaky-
mai reiškia. Jie labai daug rei-
kia. Jie reiškia ramybę pasau-
liui, o katrie jų nesilaiko, tie
mės nėra tos ramybės. Jie vis ne-
patenkinti ir vis jieško ir neži-
no, ko jieško. Pažiūrėkim, kas
dabar pasauly darosi, kada žmo-
nės nesilaiko tų prisakymų: ka-
rai, žudymai nesibaigia. Kada
siautė vadinamas kryžių karas,
visi kariavo vardan Dievo, bet
tai buvo apgavystė, nes jie ka-
riavo prieš Dievo įsakymus.
Štai netolima praeitis. Hitleris
su savo kariuomene ėjo visą pa-
saulį užkariauti. Kareiviai ant
savo diržų užrašė turėjo „Got
mit uns“, — Dievas su mumis,
bet eidami prieš Dievo įsakymus
mums žuvo. Gal sakysite, kodėl
rusas nežuvo? Visi kartu nega-
li žūti. Bet dar nepasibaigė žu-
dynės, dar ateis visiem provo-
katoriam tas pats. Ir štai jau
aišku, dėl ko tos žudynės nesi-
baigia.

Bet čia klausimas sukasi
apie darbo klasę, kuri turi nu-
siveriamą galią. Jeigu ta darbo
klasė prisilaikytų Dievo įsakymų,
mūsų, tai pasauly užviešpatautų
ramybė žmonėms geros valios.
Jeigu kam nepatinka mano
šitas išpėjimas, malonėkite at-
siliepti šituo klausimu, kas kal-
tas, kad žudymai vis kartojasi.

Dabar truputį apie save. Aš
nieko per daug niekam gero ne-
su padaręs, bet ne bloga nie-
kam nesu padaręs. Gyvenu iš-
penkių pirštų, kaip visi. Turė-
bet dabar šiek tiek prigyvenau

Pažinkime Kanadą

SUPRASKIME NEWFOUNDLANDO REIKALUS

Newfoundland'as, pilkas ir
žalias trikampis iš uolų ir miš-
kų, lyg koks sargas saugo Ka-
nados vartus į platųjį Atlantą.
Keleiviai, plaukią gražiais gar-
laiviais iš Atlanto į Šv. Laury
no upe, paprastai mato tos pro-
vincijos pakraščius — ilgą, žė-
mą krantą.

Newfoundlandas buvo pir-
moji Britų kolonija šiame žė-
myne. Žvejai ir ūkininkai pra-
dėjo čia kurtis jau prieš kelis
šimtmečius. Jau 1785 metais
sala turėjo dešimt tūkstančių
gyventojų, o 1855 jį gavo savi-
valda.

Po to Newfoundlandas buvo
panaši Britų kolonija, kaip Že-
moji ir Augštoji Kanada. Kar-
tu su tomis kolonijomis New-
foundlando vadai planavo ir kū-
rė Kanados konfederaciją, bet
paskutiniu momentu ši sala
nuo konfederacijos atsisakė.
Kitoms kolonijoms susijungus
į Kanadą dabartinėje struktū-
roje, Newfoundlandas liko ilgą
laiką nuošalyje.

Nuo 1918 metų Newfound-
landas gavo Dominijos teises,
jo valdymosi forma pasidarė
tokia pat, kaip ir Kanadoje —
turėjo savo rinktą įstatymus
leidžiantį parlamentą. Užėjus
1933 metų depresijai, sala ne-
begalėjo išsiversti: ji kreipėsi
į Britaniją prašydamą paimti
ją atgal į savo globą. Britai,
pasiėmę finansinę salos naštą,
paskyrė šešių asmenų komisi-
ją salai tvarkyti, jos priekyje
buvo Britų paskirtas gubernato-
rius.

Antrojo Pasaulinio karo me-
tu Newfoundlandas atkuto eko-
nomiškai ir labai priartėjo prie
savo amerikietiško kaimo
nų. Tada gyventojų galvose
vėl atgijo nepriklausomybės
mintis. Ir taip 1946 buvo iš-
rinkta National Convention, su-
sidedanti iš 45 asmenų, kurie
susirinko tų pat metų rugsėjo
mėnesį ir pradėjo „tyrinėti
krašto padėtį ir įsiekoti pasiū-
lymų naujai valdymosi for-
mai“.

Po kelerių mėnesių darbo,
komisijoje susiformavo dvi
nuomonės: viena manė, kad sa-
la turi likti nepriklausoma ir
valdoma rinktos valdžios, kita
nuomonė buvo už tai, kad sala
turi prie ko nors prisijungti,
gal būt prie Kanados. Komisi-
jos narių dauguma pasisakė
prieš susijungimą su Kanada
ir siūlė duoti balsavimui tik
dvi išeitis: arba sala lieka ne-
priklusoma ir bus valdoma
rinkto parlamento, arba sala
grįžta prie Britanijos ir bus
valdoma jos komisijos su api-
brėžta konstitucija. Bet visuc
menėje buvo nuomonių už susi-
jungimą su Kanada. Tos nuo-
monės šalininkai surinko tūks-
tančius parašų ir pareikalavo,
kad balsavimo lapelyje būtų įra-
šytas ir susijungimo su Kana-
da klausimas.

Pirmojo balsavimo duome
ir senatvę baigsiu gerai. Nie-
kam blogo nedarau, niekam ne-
pavydžiu, myliu artimą ir vi-
sus žmones bendrai.

A. Pranevičius.

nys buvo tokie: 22.000 pasisa-
kė už pasilikimą Britų valdžio-
je, 64.000 už susijungimą su
Kanada ir pagaliau 69.000 už
visišką nepriklausomybę. Pa-
gal referendumo taisyklės to-
ks balsų pasiskirstymas spren-
dimo neatnešė — nebuvo aiš-
kios daugumos.

Antrąs balsavimas įvyko
1948 metų liepos 22 dieną. Pa-
gal šį balsavimą 78.000 pasisa-
kė už konfederaciją su Kana-
da ir 71.000 už pilną nepriklau-
somybę. Tuo būdu už susijun-
gimą su Kanada pasisakė tik
53 proc. gyventojų. Pagal tą
sprendimą Newfoundlandas
prisijungė prie Kanados 1949
metų kovo 31 dieną, ir tapo de-
simtąja Kanados provincija.

Jau prisijungimo metu buvo
tuo reikalu saloje daug knti-
kos.

Visos tos nuotaikos iškilo
naujai dabartinių streikų me-
tu. Tai nebuvo vien streikas
savyju prieš savuosius. Tai
kartu buvo blogų nuotaikų pa-
sireiškimas prieš Kanadą iš vi-
so.

Įdomi yra nuomonė vieno
iš geriausių salos gyventojų
nuotaikų žinovų Mr. Don Ja-
mieson, bendro savininko CJ
ON stoties St. John's. Jis sako:
„Newfoundlandiečiai yra nelai-
mingi ir priblokšti. Po dešim-
ties metų bendro gyvenimo Ka-
nados ribose jie įsitikino, kad
jie šiam kraštui yra ne kiek ne-
artimesni ir ne daugiau supras-
ti, kaip tai buvo prieš susijun-
gimą“. Toliau jis pridėjo, kad
Federalinė Kanados valdžia ne-
sirūpina ta sala, išskyrus atve-
jus, kada vedama priešrinkimi-
nė kompanija. „Niekad niekas
nėra daręs rimtų pastangų pa-
žinti mūsų ir įjungti į bendrą
nadiškąjį kūną“, baigia jis.

Piktas ginčas darbininkų su
darbdaviais, Provincijos Val-
džios, vadovaujamos Mr. Smal-
lwood, įsikišimas uždaranč In-
ternational Woodworks uniją,
yra svarbūs dalykai, bet dar
svarbesnis dalykas yra bloga
salos gyventojų nuotaika cent-
ro atžvilgiu.

Yra saloje balsų, kad reikia
galvoti apie išstojimą iš Kana-
dos Konfederacijos.

Bet iš to gaunasi ir viena
svarbi išvada: likusioji Kana-
da negali nematyti, kas dedasi
dešimtojoje provincijoje. Tie
sa, miškakirčių streikas nebu-
vo tiesioginė blogų nuotaikų
priežastis. Blogos nuotaikos
ten rūgo jau ilgesnį laiką, tik
buvo neprasiveržusios, pasislė-
pusios.

Streikas buvo lyg tas chemi-
kalas, užplintas ant ramaus skys-
čio paviršiaus ir sukėles virimo
ir sproginėjimo reakcijas.

Kai viskas Newfoundlando
palengva aprims, bus pats lai-
kas likusiai Kanados daliai dau-
giau pastudijuoti padėtį saloje,
daugiau susirūpinti salos žmo-
nių vargais ir rūpesčiais ir dau-
giau padėti tam naujausiam
mūsų šeimos nariui. (CS).

● Leonas Bičkauskas-Gentvila
paskelbė monografiją apie 1863
m. sukilimą.

ČESNAKAS YRA SVEIKA

Pasiklauskite daktaro — pasiklauskite vaistininko.

Kasmet daugiau ir daugiau žmonių naudoja „Adams
Pearles, kad pasinaudotų vertingais česnako privalu-
mais. Per šimtmečius vyrai ir moterys naudojo česnaką
sveikatai, tikėdami jo gydančiu ir stiprybę teikiančiu vei-
kimu.

Česnakas yra natūralus antiseptinis vaistas ir patekęs
į kūną išsiurbia ir skysčius bei audinius ir dėka savo anti-
septinio veikimo, naikina bakterijas.

Pasirodo, kad česnakas labai veiksmingai apsaugo nuo
nušalimų bei varginančių slogų. Dėka savo antiseptinių ir
expectorant savybių, česnakas pagelbsti nuo astmos ir
bronchito. Jis palengvina sunkų kosulį, atliuosudamas ir
panaikindamas tirštus, smaugiančius skreplius ir įgalina
laisviau ir lengviau kvėpuoti. Česnakas turi antiseptinių
savybių, kurios apsaugo ir sunaikina pūliavimus, tuo būdu
padėdamas išlaikyti kraujo srovę laisvą nuo nešvarumų, o
be to apsaugo sistemą nuo palinkimo į artritį ar reumatiz-
mą.

Adams Garlic Pearles (česnakas) yra ma-
žos, želatino kapsulės, kurios turi savyje kondensuotos čes-
nako alyvos, stipriausioje ir labiausiai pribrendusioje for-
moje, tačiau neturi kvapo ar skonio ir tūkstančiai patenkin-
tų vartotojų visame krašte giria šį puikų natūralų vaistą
dėl jo taip vertingų jį patirtų savybių. Adams Gar-
lic Pearles garantuoti padės ir jums arba jūsų pini-
gai bus jums sugražinti.

Nusipirkite Adams Garlic Pearles pokelį
vaistinėje dar šiandien ir patys įsitikinsite, kad jums jis pa-
dės. Jūs būsite patenkinti taip padarę.

—BEKVAPIS—BESKONIS—KAPSULIŲ FORMOJE—

ATVYKSTA VITALIS ŽUKAUSKAS

Aktorius Vitalis Žukauskas, madienio popietę, kurią rengia
gerai pažįstamas mūsų lietuvių Bufalo Lietuvių Klubas ir Va-
kai visuomenei savo humoru ir sario 16-tos gimnazijai remti
sugebėjimais savo klausytojus būrelis.

linksmiai nuteikti, gegužės 3 d. Tuom savo atsilankymu pa-
atvyksta į Niagara Falls. N. darysime dvigubą naudą: duo-
Y., kur turės spektaklį Šv. Jur sime progą pailsėti savo nerva-
gio parapijos lietuvių salėje, ms, kurie jau yra pertempti
1910 East Falls St. nuo kasdieninių rūpesčių ir pa-

Nepraleiskime progos, atsi remsime lietuviškosios bend-
lankytime į tą linksmąją sek ruomenės reikalus. R. M.

JOS VARDAS: BIRUTA.

Įkyri ta Biruta, varsto ir pat ir gyvena, jokio turto neli-
varsto Balso Centro duris. Mū ko, tik tėvelio atsiminimai. Ma-
suo darbo vietą jai parodė kun. nai, kad ji moka lietuviškai?
V. Martinkus, Balso dir. iš P. Ne, gerai, kad Balso galima su-
vidence, R. I. Susitiko ją siun- sikalbėti ir susirašinėti lietuviš-
tinių agentūroje New Yorke. kai, angliškai ir dar kokiom 7
Birutos tėvelis atvyko į JAV kalbom. Paskutinį kartą čia at-
seniai. Tėvelis visą amžių sva silankiusi pasigyrė, kad gal-
jojo, kaip lieti prakaitą JAV, greit jau pati galės lietuviškai
o duoti derlių — pagalbą Lie rašyt laiškus, nes pradėjo uni-
tuvai. versitetė lankyt lietuvių kal-
bos pamokas.

Birutos tėvelis mirė. Pasku-
tiniai jo žodžiai vaikams: Vy-
tutai, Algirdai, Birutai, Aldo-
nai buvo: „Mane po mirties ge-
riausiai atsiminsite, jei gelbesi-
te kančioj ir ašarose paskundu-
sią Lietuvą“. Ir pradėjo Biru-
tai sapnuotis Lietuvos kančia,
jos ašaros ir kraujas. Biruta
negali ramiai miegot. Ji prade-
da dairytis, vaikščioti į Balso
Centrą: nusiųsk vaistų, para-
šyk gražiai lietuviškai laiškelį
(bijo pati rašyt), tegul nežino,
kad aš lietuviškai nesugebė-
jau gerai išmokyti.

Vėl ateina: „Ar negalima nu-
siųst tolimai nepažįstamai gi-
minaitėi vaistų nuo džiuvos? Aš
jiems pasiunčiau drabužių, kurie
pareikalavo filmą kai ku-
ir medžiagų, vienai puseserei
pasiunčiau gražų drabužį, nes
ji vargšė jau kelinti metai guli
lovoje ir jokie vaistai jai nepa-
deda, tegul pasidžiaugia...“

Ji nepraso, kad Balso savo
surinktais centais siuntinius
siųstų. Ne. Pati sukrapšto ir
padeda reikiamą sumą ir dar au-
kos prideda. „Va, sako Biruta,
„čia kas viršaus, tai nusiųskite
tiems, kuriems niekas nesiuo-
čia“.

Ir vėl Biruta Balso Centrą:
„Sapnavau, kad tėvelis atėjo.
paglostė mane ir pagyrė, sakė
kad jam daug lengviau dabar
kapuose, kai jo Algirdas, Aldo-
na, Biruta ir kiti vaikai atlieka
jo nesuskubtus atlikti darbus
tėvynei Lietuvai“.

Manytumei, kad Biruta tur-
tinga? Ne, ji studentė, mokosi
Salantuose tebedirba senas
būti daktare, New Yorke. Cia
dievdirbis Petras Kalenda.

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVĖJE

BALTIC

Daromos įvairios durys, langai, virtuvėms kabitai
ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

SAV. K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS
yra tos srities specialistai su 22 metų praktika
Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanadoje.

Lietuviams nuolaida.

Adresas: 547 Lafleur Str., Ville LaSalle,
Montreal, P. Q., Tel.: DO 6-3884.

BELLAZZI — LAMY, INC

PO 8-5151 7679 George St., Ville Lasale.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

SIUNTINIAI

LIETUVON IR Į KITUS SOVIETŲ KRASTUS
per ANGLIJĄ ir ŠVEDIJĄ.

Visų rūšių siuntiniai pigiausiomis kainomis
per Janiną ADOMONIENĘ.

Siunčiame įvairiausias vaistus, gydymo reikmenis,
medžiagas, drabužius, odas, avalynę, siuvimo mašinas,
akordeonus, dviračius, maistą ir tt.

Užsakymai iš kitur primami paštu.

Siuntiniai pilnai apdrausti.

Kreiptis: 1319 St. Germain, Vile St. Laurent,
Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940.

Sta No DE LUXE DRY CLEANERS

117—6th AVENUE, LACHINE

ME7-6727

Sav. P. RUTKAUSKAS

LIŪDESIO VALANDOJE

KREIPKITĖS PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYCIA VERDUN — WILLIBRORD AVE

4500 VERDUN Ave., Verdun. — Tel. PO 9-1193

HAMILTON

TORONTO

WINDSOR, Ont.

PABALTIEČIŲ FEDERACIJOS KOMITETAS

yra J. Varanavičius ir sekretor. re E. Latasaitis, balandžio 4 d. turėjo pirmąjį posėdį ir sva

kvietė ir patvirtino Lietuvių reikalus. Nutarta surengti Liud

Del šios priežasties bendruome

nes valdybos sekretoriaus pa

reigas perėmė E. Latasaitis, k

kiekviena tautybė turės atlikti

komas gedulinges pamielais sa

vo bažnyčiose už žuvusius ir

kenčiančius savo tautiečius, E

reikalais turi kreiptis į Kazlaus

ka šiuo adresu: 42 Cranston

tr., Hamilton.

Rūta Kilimonytė, išvykusi į

lietuvių, išvykusių į Lietuvių

viet, latviai ir estai. Lietuvių

amose prisiminti Baisųjį

želi ir pagerbti tuos, kurie

zuvo už mūsų tautos laisvę, į

nes valdybos pastatė ir

lietuvių, išvykusių į Lietuvių

reikalais turi kreiptis į Kazlaus

ka šiuo adresu: 42 Cranston

tr., Hamilton.

Rūta Kilimonytė, išvykusi į

lietuvių, išvykusių į Lietuvių

viet, latviai ir estai. Lietuvių

amose prisiminti Baisųjį

želi ir pagerbti tuos, kurie

zuvo už mūsų tautos laisvę, į

nes valdybos pastatė ir

lietuvių, išvykusių į Lietuvių

reikalais turi kreiptis į Kazlaus

ka šiuo adresu: 42 Cranston

tr., Hamilton.

Rūta Kilimonytė, išvykusi į

lietuvių, išvykusių į Lietuvių

viet, latviai ir estai. Lietuvių

amose prisiminti Baisųjį

želi ir pagerbti tuos, kurie

zuvo už mūsų tautos laisvę, į

nes valdybos pastatė ir

lietuvių, išvykusių į Lietuvių

reikalais turi kreiptis į Kazlaus

ka šiuo adresu: 42 Cranston

tr., Hamilton.

BALTIC EXPORTING CO.

CENTRINE ISTAIGA

549 College St., Toronto, Ont., Canada. Tel. LE 1-3098

SKYRIAI:

105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. JA 3-6686

94 Douglas St., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-5315

pomė V. Juraitis.

pomė M. Venskėvičienė.

Darbo valandos: pirmadieniais—nuo 9 v. ryto iki 5 val. v.

ryto iki 7 val. vak. šeštadieniais—nuo 9 v. ryto iki 5 val. v.

Sav. A. KALOZA

ryto iki 7 val. vak. šeštadieniais—nuo 9 v. ryto iki 5 val. v.

LIETUVIŲ ISTAIGA

Mūsų patarnavimas greitai ir sąžiningai.

Gyveną ne Toronto, pradžioje savo sudarytus iki 17 sv. gryn

svorio siunt, bei užsakyamus reikmenis iš Europos valst.

stijūsi mums patį ar ekspresu. Apmokėsime gavę saskaitą.

mes tuojau duosime sąžiningą ir nuostabią atsakymą.

Standardiniams medžiagų, odos, vaisių ir maisto siuntinėj.

Jeigu pas Jus kitių bent koks neaiškumas, kaip pigiau ir ge

liukas ir kojos) įskaitant visus mokėjimus —

! Azija... \$175.00

! Europa... \$182.00

(Sibiriui iki 10 kg reikia pridėti \$1.50, o iki 20 kg—\$2.50)

IS EUROPOS VALSTYBIŲ

Prilimame užsakyamus ir siuntinėjame įvairius vaistus, akordeo-

nus, mezzimo masinas, laikrodžius, stiklini pianti peiliukus,

partitus, skustuvas, plaukams kripti masinėlės.

!vairias tekstilės medžiagas, maištą ir t. t.

10 kg cukraus... \$13.22

20 kg cukraus... \$21.85

10 kg ryžių... \$14.80

20 kg ryžių... \$24.45

10 kg taukų... \$22.60

20 kg taukų... \$39.60

10 kg sviesto... \$31.94

IS KANADOS:

Stuonijame Jusų sudarytus ir apdraustus rūbų, avalynės,

vaistų ir kitų reikmenų įvairius siuntinius.

Turime pardevimui kostiumams, paltais ir suknėlėms

medžiagų, priedų ir įvairių kitų prekių.

Be to, turime standartinius medžiagų ir odos siuntinius.

kurie sudaromi mūsų krautuvelyje ir siuntinėjami iš Kanados

Prieš sudarant siuntinį prašome užteikti pas mus ir apžiti

medžiagas, bei susipažinti su kainomis ir Jūs tikrai būsite

patenkinti.

LENKIJA IR U. S. S. R.

LIETUVĖ, LATVIJĖ, ESTIJĖ, UKRAINĖ

ĮVAIRIUS SIUNTINIŲ

Isuodamos paskolos iki 3,000 dol., morgiačių paskolos is

7% iki 50% turto vertės.

Indielai, paskolos ir nario gvybybe apdrausta.

Darbo dienos: antradieniais ir penktadieniais 6 — 8 val.

vak., Mindaus Building, 20 King St. E., notaro A. Liudžiaus

istairoje II aukšte, tel. JA 7-5575. Sekmadieniais 12—2

val. p. p., Parapijos bibliotekoje, 58 Dundas St. N.

Susirašymimo adresas 15 Homewood Ave.

val. p. p., Parapijos bibliotekoje, 58 Dundas St. N.

istairoje II aukšte, tel. JA 7-5575. Sekmadieniais 12—2

val. p. p., Parapijos bibliotekoje, 58 Dundas St. N.

A. E. McKAGUE

Barrister and Solicitor

Advokatas ir Notaras

Tel. EM 4-1394, EM 4-1395

1008 North Ontario Bldg.

330 Bay Street,

TORONTO 1, Ontario.

Lietuvio Advokato Įstaiga

VICTOR D. ALKSNIS

Advokatas-Notaras

62 Richmond St. West

Room 301

TORONTO, ONTARIO

(Kampas Bay & Richmond)

Tel. Office WA 4-3501

Res. BE 3-0975

Tel. Office WA 4-3501

(netoli Bloor ir Yonge)

35 Heyden Street

Notary Public.

Barristers, Solicitors,

& SECUR

NEIMAN, BISSETT

Lietuviai advokatai

JAAMIENSKI

JANIQUE TRADING CO.

835 QUEEN ST. W. TORONTO 3, EM 4-4026

Skyriai: Hamilton, Ont.

St. Catharines ir kitur.

Automobilių, namų,

gyvybės ir kt.

Tel. L. E. 4-3608

PRANO BARAVUSKO

DRAUDIMAS

83 Westmoreland Ave.

Toronto, Ont.

MAISTAS — VAISTAI

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

LIETUVIŲ ISTAIGA

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

LIETUVIŲ ISTAIGA

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

LIETUVIŲ ISTAIGA

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

LIETUVIŲ ISTAIGA

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

LIETUVIŲ ISTAIGA

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

LIETUVIŲ ISTAIGA

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

LIETUVIŲ ISTAIGA

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

LIETUVIŲ ISTAIGA

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

LIETUVIŲ ISTAIGA

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

LIETUVIŲ ISTAIGA

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

LIETUVIŲ ISTAIGA

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

LIETUVIŲ ISTAIGA

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

LIETUVIŲ ISTAIGA

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

Medžiagos —

